

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

Extremistická scéna na území České republiky a její vývoj od r. 1995

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:
PhDr. Alena Plšková

Vypracoval:
Marek Maša

Brno 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma “Extremistická scéna na území České republiky a její vývoj od r. 1995” zpracoval samostatně a použil jen literaturu uvedenou v seznamu literatury.

Brno 13. února 2009

.....
Marek Maša

Poděkování

Děkuji paní PhDr. Aleně Plškové za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce.

Také bych chtěl poděkovat celé své rodině za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce, a které si nesmírně vážím.

Marek Maša

OBSAH

Úvod	1
1. Vysvětlení a definice pojmů	4
2. Vybraná zákonná ustanovení	10
3. Členění extremistické scény na území ČR	16
4. Subkultura skinheads	17
5. Pravicový extremismus	22
5.1. Organizace neregistrované u Ministerstva vnitra	25
5.2. Organizace registrované u Ministerstva vnitra	32
6. Levicový extremismus	39
6.1. Anarchoautonomní scéna	42
6.2. Neobolševická a nacionalistická (všeslovanská) scéna	52
7. Ostatní formy extremismu	58
7.1. Divácké násilí	58
7.2. Nebezpečné sekty a náboženské organizace	59
8. Vývoj extremistické scény od r. 1995 do současnosti	62
Závěr	65
Resumé	67
Anotace	67
Klíčová slova	68
Seznam použité literatury	69
Přílohy	70

Úvod

Extremismus je i v současné moderní a vyspělé době problémem, který trápí společnost nejen v České republice, ale na celém světě. Jednoznačně ho lze považovat za globální sociálně - patologický jev provázející odedávna celé společnosti a lidské kultury. Já jsem se s ohledem na značnou šíři a obsáhlost tohoto problému rozhodl ve své bakalářské práci zabývat pouze extremistickou scénou na území České republiky. Ve své práci se nehodlám spokojit pouze s popisem současné extremistické scény, ale chci vás blíže seznámit i s vývojem, kterým tato okrajová část naší společnosti prošla od r. 1995 do současné doby.

Co se týče extremismu jako takového, jedná o velmi rozsáhlou problematiku. V některých případech záleží pouze na subjektivním názoru konkrétní osoby a na jejím pohledu na věc, zda se v daném případě jedná již o “extremismus” či ještě o “normální chování”. Značný rozsah této problematiky a důležitost vlastního názoru každého jedince vyplývá i ze skutečnosti, že samotný pojem “extremismus” není dosud v literatuře ani v samotné společnosti jasně definován a jednoznačně vymezen. Tato skutečnost samozřejmě přímo souvisí s tím, že se jedná o patologický jev společnosti, který se neustále vyvíjí a přizpůsobuje novým podmínkám, stejně tak jako společnost sama.

Nejprve se vám tedy pokusím vysvětlit (sjednotit a pokud možno definovat) samotný pojem extremismus, a co lze již za extremismus považovat, a co nikoliv. V souvislosti s tímto je třeba zmínit a vysvětlit další důležité pojmy, které s problematikou extremismu přímo souvisí, nebo se této problematiky týkají.

Rovněž vás chci seznámit s vybranými ustanoveními zákona č. 140/1961 Sb. ve znění pozdějších novel - Trestního zákona, které buď s problematikou extremismu přímo souvisí a toto protiprávní jednání z hlediska trestně - právního postihují, nebo které extremisté v souvislosti se svojí činností nejčastěji porušují.

Součástí této práce je dále popis současné extremistické scény působící na území České republiky. V souvislosti s tímto je cílem práce i vysvětlit základní myšlenky jednotlivých

názorových proudů extremistické scény a objasnit vývoj těchto myšlenek v období od r. 1995 do současnosti. S tímto úzce souvisí seznámení se s různými extremistickými hnutími, skupinami a organizacemi, působícími na české extremistické scéně, a s jejich postupným vývojem. Tyto se v základu člení, dle svých radikálních názorů a postojů, na pravicové a levicové. Avšak i dále v rámci pravicového či levicového extremistického spektra na současné scéně působí mnoho subjektů, které hlásají rozdílné názory, a ve svých pohledech na problémy současné společnosti a na způsoby řešení těchto problémů se liší. Škála hláсанých a prezentovaných myšlenek a názorů je tak mnohem širší a pestřejší. Mezi extremistické lze za určitých okolností řadit i různé náboženské sekty a skupiny, klonící se a vyznávající dle názoru “normální a běžné” společnosti radikální a extremistické myšlenky a názory. Tyto skupiny a hnutí tak za určitých okolností tvoří třetí, zcela samostatnou skupinu na extremistické scéně. V souvislosti s touto třetí skupinou pak nelze opomenout ani některá náboženství a náboženské organizace, které buď samotné, a nebo pouze jejich různé názorové frakce, je možno z určitého pohledu také považovat za extremistické. Rovněž při výčtu různých extremistických subjektů nelze nezmínit organizované či neorganizované skupiny návštěvníků různých sportovních akcí, kteří pod záminkou návštěvy sportovních utkání páchají zejména násilnou trestnou činnost, v současnosti výstižně označovanou jako divácké násilí. Jednání všech těchto skupin lze také označit za patologické a pro společnost velmi nebezpečné.

Toto téma jsem si pro svoji bakalářskou práci zvolil, neboť se domnívám, že i v dnešní vyspělé a demokratické společnosti v České republice je třeba předcházet projevům extremismu a intolerance. S ohledem na společenské změny je dle mého názoru u obyvatel ČR v posledních letech zjevný posun ve vnímání odlišných kultur, osob jiné barvy pleti, jiného vyznání, atd. Nicméně jakýmkoliv projevům extremismu je třeba věnovat neustále mnoho pozornosti, a výchovou a správným působením na naši společnost je třeba bojovat proti jakýmkoliv projevům extremismu a intolerance.

Já sám pracuji u Policie České republiky, jako komisař Služby kriminální policie a vyšetřování, kdy s projevy extremismu se setkávám i při výkonu mého zaměstnání. I z tohoto důvodu jsem přesvědčen, že vědomosti a znalosti získané při současném vysokoškolském

studiu, stejně tak jako vědomosti a znalosti získané při studiu materiálů k této bakalářské práci, se mi budou v budoucnosti hodit, a využiji je i ve svém zaměstnání. Zároveň co se týká extremismu, jedná se o společenský problém, který mě velmi zaujal a kterým se chci i do budoucna zabývat.

1. Vysvětlení a definice pojmů

Extremismus je vysoce frekventovaným pojmem ve společnosti. Lidé jím označují “nenormální”, “neslušnou” a “nebezpečnou” činnost, kterou podle nich nelze v žádném případě tolerovat, a to zejména, je-li spojena s jejich ideovými protivníky. Vzhledem ke skutečnosti, že toleranční mez je ryze subjektivní veličina, panují mezi jednotlivými názory na extremismus značné rozpory. Většinou jsou jako extremistické hodnoceny velmi nápadné, nebezpečné a odpudivé činy. Málo se však již přihlíží k podmínkám, z nichž tyto a jiné negativní jevy vycházejí. Extremismus je přímo závislý na uspořádání a stavu společnosti, v níž se projevuje. Ocitne-li se taková společnost ve stádiu, v němž značně narůstají vnitřní rozpory, je naprostá většina extrémních aktivit bezprostřední reakcí na ně.

Podle některých názorů je možno *extremismus* považovat za produkt – jev samotné demokratické společnosti. Mezi jinými totiž existuje i názor, že demokracie sama nemá dostatek účinných obranných mechanismů, aby se ubránila všem škodlivým nedemokratickým jevům. Pokud by demokratická společnost takové mechanismy měla, přestala by být demokratickou a stala by se diktaturou. Proto se demokracie a každá demokratická společnost zákonitě musí potýkat s extremismem. Po celém světě tak, Českou republiku nevyjímaje, existuje mnoho nejrůznějších extremistických hnutí, skupin a organizací. Často bývá velmi složité určit, kde je extremistou a kdo není, protože hranice mezi extremismem a normalitou je velmi široká a nejasně formulovaná, a vždy záleží na subjektivním pohledu samotného posuzujícího jednotlivce .

Extremismus, jak již bylo naznačeno, je obecně chápán jako jakýkoliv výstřední nebo krajně radikální postoj a s tím související vyvíjené činnosti. Z bezpečnostního hlediska zahrnuje část aktivit, nazývaných se **subverze** (z angl. subversion – podvracení, zkáza), které cíleně nebo ve svých následcích útočí na politický systém a společenské uspořádání, nebo jejichž důsledkem je závažná trestná činnost. Projevy extremismu jsou značně odlišné, od méně závažných “bagatelních” projevů až po nejzávažnější trestnou činnost. Z těchto pohledů je nahlíženo i na samotný pojem extremismus. Z nejobecnějšího hlediska tak lze extremismus charakterizovat jako výrazné odchýlení se jednotlivce nebo skupiny od obecně

zavedených a v aktuální době přijmaných společenských norem.

Podle jiných názorů lze *extremismus* charakterizovat jako verbální, grafické, násilné a jiné aktivity jednotlivců nebo skupin výrazně vybočujících z všeobecně uznávaných norem, s výraznými prvky netolerantnosti, nesnášenlivosti a odmítavým postojem ke kompromisu, útočící na podstatu státu, život, zdraví nebo cizí majetek.¹

Pojem *extremismus* je termínem používaným v různých kontextech, přičemž v těchto kontextech získává různě široký obsah. Proto může docházet k nedorozumění při přecházení z politického kontextu do kontextu právního, či kriminalistického. Extremismus bývá chápán a také definován jako jev, ideologie nebo aktivita. Někdy bývá chápán již jako protiprávní činnost, jindy jako kriminogenní faktor.

Jak jsem již výše uvedl, jednotná a obecně uznávaná definice pojmu *extremismus* prozatím neexistuje. Právně tento pojem není zakotven vůbec. Celá problematika definování extremismu tak zůstává živnou půdou pro politology a obšírné vědecké diskuse. Politologické definice, které jsou rovněž nezbytné, nejsou svojí jistou mírou vágnosti s to plně saturovat potřeby orgánů činných v trestním řízení. V praxi jsou tudíž používány pracovní definice, které pro své potřeby vytvořily Bezpečnostní informační služba, Ministerstvo vnitra, Policie České republiky, Ministerstvo spravedlnosti či Nejvyšší státní zastupitelství.²

Např. z pohledu Bezpečnostní informační služby *extremismem* rozumíme “*verbální, grafické a jiné aktivity vyvíjené jedincem nebo seskupením, které jsou zaměřeny jednak do nejbližšího okolí, jednak na předem zvolené cíle, přičemž tyto aktivity, které vycházejí z určitých principů, postulátů a ideologií, a jejichž bezprostředním záměrem není hmotný prospěch, útočí proti ústavě, zákonům, parlamentně demokratické formě vlády, humanitním principům a uspořádání současné společnosti*”.³

1) Chmelík, Jan. Extremismus...1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997, s. 5 – 6.

2) Kolektiv autorů. Extremismus... Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1999, s. 18 – 19.

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií (1997). Internet. Staženo 10.10.2008.

Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>, s. 2 – 4).

3) Chmelík, Jan. Extremismus.1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997, s. 6.

Shrneme-li výše uvedené skutečnosti, tak pojmem *extremismus* jsou tedy označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují ze zákonných, ústavních norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům jak jsou definovány v českém ústavním pořádku.

Samotný extremismus vyrůstá z intolerantních nálad ve společnosti, případně jich záměrně využívá ke svým ideologickým či mocenským cílům. *Intolerance* je nesnášenlivý postoj, neschopnost či neochota, respektovat cizí přesvědčení, názory, chování, kulturu, náboženství, morálku, estetiku či dokonce jen fyzickou odlišnost. Intolerance ve společnosti může být pasivním postojem, který je již sám o sobě pro společnost velmi škodlivým, nebo může přecházet do aktivních projevů, které jsou již extremismem. I tehdy, když jsou intolerantní postoje zastávány pasivně, jsou extremismem v latentní podobě a lze je pojímat jako kriminogenní faktor.

Intolerance ve společnosti může být různého druhu – nejčastěji se setkáváme s rasismem, krajním nacionalismem, antisemitismem či xenofobií, existuje ovšem i řada jiných intolerancí, zaměřených proti rozmanitým skupinám obyvatel – např. proti osobám odlišně sexuálně orientovaným, fyzicky či mentálně postiženým, aj. Také pohnutky ke zvýšené intoleranci bývají různé – vyvěrají z psychiky intolerantních jedinců a ideologické atmosféry společnosti či skupiny, ve které se jedinec pohybuje.⁴

Prostředí extremismu se však týká značné množství dalších pojmů, které s touto problematikou úzce souvisí, a se kterými se často setkáváme. Pro zajímavost se tedy pokusím vysvětlit ještě i jiné pojmy, které jsou v souvislosti s extremismem často užívané. Rozsah této problematiky je však tak značný, že i výčet těchto ostatních pojmů je jen názorný a omezený pouze na pojmy užívané nejčastěji, a nezahrnuje úplně všechny odborné pojmy, které s extremismem souvisí.

4) Kolektiv autorů. Extremismus... Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1999, s. 18 – 19.

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií (1997). Internet. Staženo 10.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>, s. 2 – 4).

Termín *xenofobie* bývá v některých případech významově používán jako obecný termín pro rasismus, antisemitismus, krajní nacionalismus, anebo v užším slova smyslu jako označení odporu vůči cizincům, zvláště přistěhovalcům, uprchlíkům či zahraničním dělníkům.

Za *rasismus* je možno považovat názor nebo ideologii, která na základě rasových znaků vytyčuje amorální, zejména protiprávní cíle.

Pojmem *krajní nacionalismu* bývá označován názor nebo ideologie činící kvalitativní rozdíl mezi lidmi, pokud jde o jejich národní příslušnost, a povyšující vlastní národ nad národy ostatní, jimiž opovrhuje.

Samotný *nacionalismus* přisuzuje zásadní význam komunitě, tvořené národem, který je povýšen na vrchol hodnotové stupnice. Respektuje tradiční hodnoty společnosti, ve které existuje, a často slouží k jejímu vyburcování a stabilizaci. Světové univerzalistické názory, pokud nejsou součástí nepřátelských doktrín, jsou nacionalisty respektovány, přičemž často jsou používány jako součást vlastních doktrín. Inspiračním zdrojem nacionalismu je vlastní historie, v níž jsou vyhledávána slavná období a osobnosti, přičemž často dochází k pokusům o vlastní interpretaci dějin. Postoj vůči národnostním menšinám je do jisté míry indikátorem nacionalistických tendencí. Nacionalismus existuje v mnoha formách. Také škála jeho projevů je rozsáhlá – od pouhého poukazování na svébytnost národa až po agresivní války.

Nacismus, jinak také nacionální socialismus, je německou variantou nacionalismu. Na rozdíl od příbuzného fašismu, kterým se nacismus inspiroval (včetně převzetí římského pozdravu – vztyčení pravice), kladl nacismus zásadní důraz na nacionální a rasový aspekt a na tzv. dějinné poslání, jehož konečným cílem byla světovláda (nacistickou ideologii mimo jiné ovlivnila i tzv. **eugenetika**, tj. nauka o šlechtění člověka a idea eutanázie). Nacismus prosazoval totální podřízení se jedince autoritě rasy, národa a vůdce. Postupně se tak vyvinul v hnutí, dělící lidstvo do tří kategorií, z nichž první byla vládnoucí (herrenvolk), druhá zotročená a třetí určená k vyhubení. Mezi národy vládnoucí árijské rasy zaujímali přední místo samozřejmě Němci. Nacismus určoval k likvidaci nejenom “méněcenné” národy a etnické skupiny, ale také “rasový odpad”, kam řadili nevyлéčitelně nemocné a zrádce rasy.

Neonacismus je souhrnné označení současných politických ideologií a hnutí odvozených od nacismu. Neonacisté prosazují v nových podmínkách myšlenku vůdcovského principu vedení státu a souhlasí s rasovou politikou nacistického období. Snaží se nastolit totalitní formu moci spojenou se zabezpečením jedince. Neonacistické koncepce hlásají systematickou likvidaci rasově nevyhovujících “méněcenných” národů a etnických skupin, mezi něž patří Židé, Cikáni a “barevní”, a likvidaci rasového odpadu a zrádců rasy.⁵

Náboženským fundamentalismem se rozumí myšlenkový směr, který s “doslovnou” a historickou interpretací náboženských textů vnáší do přítomné doby předdemokratické a předhumanistické prvky. Společensky nebezpečným se tento fenomén stává tehdy, jsou-li fundamentalisté ochotni usilovat o dosažení svých představ o morálce, nové společnosti, novém společenském uspořádání, atd., násilnými akcemi či jiným porušováním právního řádu demokratické současné společnosti.

Sektou, resp. náboženskou sektou, je míněno náboženské společenství se sklonem k uzavřenosti před okolním světem a k velmi distancovanému postoji vůči současné společnosti a její kultuře, se snahou vytvořit pevně organizovanou strukturu s často až totalistickými nároky na své členy, v některých případech s použitím psychické manipulace. Společensky nebezpečnou se sekta může stát tehdy, když nabádá své členy k autodestrukci nebo používá násilí vůči společnosti.

Antisemitismus je možno chápat jako postoj nebo ideologii náboženské, národnostní a rasové nesnášenlivosti vůči Židům. Jedná se o specifický případ rasové nenávisti. Antisemitské postoje vyvrcholily v nacistické ideologii, která považovala Židy za bytosti zevnějškem podobné člověku, ale biologicky se od něj naprosto odlišující a propagovala zničení židovského národa – tzv. holocaust.⁶

5) Chmelík, Jan. Extremismus...1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997, s. 9 - 10.

6) Kolektiv autorů. Extremismus... Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1999, s. 18 – 19.

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií (1997). Internet. Staženo 10.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>, s. 2 – 4).

Na závěr je ovšem třeba poznamenat, že ne všechny rasistické, xenofobní a antisemitské postoje jsou nazývány těmito pravými jmény. Nejčastěji užívaným “zástupným” pojmem je vlastenectví, patriotismus. Je apelováno na vlasteneckou hrdost, národní tradice, odkaz slavných postav národa, apod. Historie je přitom vykládána zkresleně, účelově a jednostranně. Za historicky ověřená fakta jsou vydávány i skutečnosti spíše mytologické.

2. Vybraná zákonná ustanovení

Projevy extremismu se počaly v České republice otevřeně projevovat po listopadu 1989. Tato problematika, předlistopadovým komunistickým režimem před veřejností uměle zakrývaná, se začala razantnějším způsobem projevovat a na základě těchto projevů začala být více vnímána širokou veřejností. Do obecného povědomí vstoupila zejména v podobě útoků příznivců hnutí skinheads na romské etnikum a občany tmavší barvy pleti. Za situace, kdy česká společnost byla více než 40 let společností uzavřenou - nikoliv multikulturní - začalo pomalu vystupovat na povrch xenofobní a intolerantní naladění části obyvatelstva. Lhostejnost veřejnosti, či její podstatné části, k extremistickým projevům, sympatizování s těmito projevy, nebo dokonce jejich skrytá či otevřená podpora, počaly spoluvytvářet příhodné podmínky pro projevy s extremistickým podtextem. A celé společnosti tak začalo být postupně jasné, že extremismus je vysoce nebezpečný společenský jev, který nelze do nekonečna přehlížet a tolerovat, a je třeba proti němu bojovat a nově vzniklou demokratickou společnost bránit.

Tyto nové a společensky vysoce negativní jevy související s extremismem byly poprvé v novodobé historii České republiky pojmenovány a popsány již v roce 1993 v materiálu Ministerstva vnitra *Interetnické konflikty. Rozbor střetů, v jejichž důsledku byla hlášena napadení Romů a jiných etnických skupin v ČR za období leden – říjen 1993*. Od roku 1994, kdy vláda České republiky zařadila ve *Zprávě o bezpečnostní situaci na území ČR* rasové konflikty mezi bezpečnostní rizika s mezinárodním charakterem, se jak vláda, tak i Ministerstvo vnitra, Policie České republiky a další orgány státní správy, problematikou extremistických projevů ve společnosti odpovědně zabývají. Páchání trestné činnosti s rasovým či jiným extremistickým podtextem se všechny odpovědné orgány neustále snaží minimalizovat a paralyzovat.⁷

7) Kolektiv autorů. Extremismus... Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1999, s. 18.

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií (1997). Internet. Staženo 10.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>, s. 2).

Vzhledem ke skutečnosti, že v případě extremismu se jedná o patologický jev, je tedy zcela zřejmé, že osoby působící na extremistické scéně, prezentující a hlásající skrytě či veřejně extremistické myšlenky, se velmi často pohybují na hraně zákona. Ovšem proti takovému jednání se společnost musí bránit. A protože společnost se musí bránit legální cestou, brání se pomocí zákonných ustanovení. Je tedy nutno si rovněž připomenout, která zákonná ustanovení tyto osoby nejčastěji porušují, jakých protiprávních jednání se extremisté zpravidla dopouštějí, a pomocí kterých zákonných norem vede demokratická společnost ten nikdy nekončící boj proti tomuto sociálně - patologickému jevu.

Jednání extremistů často porušuje základní lidská práva a svobody ostatních obyvatel, zakotvená v právních pramenech nejvyšší právní síly, a to v Ústavě České republiky a v Listině základních lidských práv a svobod. Existuje velké množství dalších zákonných ustanovení, která extremisté svým jednáním často i opakovaně porušují.

Protiprávní jednání, kterých se dopouštějí extremisté, zaujímají velmi široké a rozmanité spektrum, od různých přestupků a porušení příslušných zákonů až po nejzávažnější trestné činy. Tomu v případě trestné činnosti odpovídá i množství skutkových podstat, které lze při právní kvalifikaci v závislosti např. na způsobu spáchání, objektu napadení, předmětu útoku, způsobeného následku, atd., použít. Je třeba připomenout, že trestná činnost páchaná extremisty je velmi často provázena prvky násilí. Mezi nejzávažnější zákonné normy porušované těmito osobami, tak patří zákonné normy týkající se trestního práva. Tato ustanovení jsou uvedena v zákoně č. 140/1961 Sb. - Trestním zákoně. Přitom dochází k naplňování znaků obecných skutkových podstat jednotlivých trestných činů. Ovšem v trestním zákoně jsou stanoveny z důvodu boje proti extremismu a v důsledku toho, že společnost i zákonodárce si plně uvědomuje nebezpečnost extremistů, i kvalifikované skutkové podstaty trestných činů, které se týkají přímo boje proti extremismu. Ze všech ustanovení trestního zákona je tak možno uvést jako příklad následující ustanovení, která jsou pro protiprávní jednání extremistů typická.

§ 196 tr. zákona – *Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci*

(1) Kdo skupině obyvatelů vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu pro jejich politické přesvědčení, národnost, příslušnost k etnické skupině, rasu, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán, kde se spolčí nebo srotí k spáchání takového činu.

§ 198 tr. zákona – *Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení*

(1) Kdo veřejně hanobí

a) některý národ, jeho jazyk, některou etnickou skupinu nebo rasu, nebo

b) skupinu obyvatelů republiky pro jejich politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou bez vyznání,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami.

§ 198a tr. zákona – *Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod*

(1) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti k některému národu, etnické skupině, rase, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

b) účastní-li se aktivně činnosti skupin, organizací nebo sdružení, které hlásají diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou nebo náboženskou nenávist.

§ 202 tr. zákona – Výtržnictví

(1) Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí historickou nebo kulturní památku, hrob nebo jiné pietní místo anebo hrubým způsobem ruší přípravu nebo průběh organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny.

§ 219 tr. zákona – Vražda

(1) Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až patnáct let.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na dvou nebo více osobách,

b) zvlášť surovým nebo trýznivým způsobem,

c) opětovně,

d) na těhotné ženě,

e) na osobě mladší než patnáct let,

f) na veřejném činiteli při výkonu nebo pro výkon jeho pravomoci,

g) na jiném pro jeho rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání, nebo

h) v úmyslu získat majetkový prospěch nebo v úmyslu zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin, anebo z jiné zvlášť zavrženíhodné pohnutky.

§ 221 tr. zákona – Ublížení na zdraví

(1) Kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi pro výkon jejich povinnosti,

b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání, nebo

c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(3) Odnětím svobody na tři léta až na osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 222 tr. zákona

(1) Kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi pro výkon jejich povinnosti, nebo

b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho politické přesvědčení, národnost, příslušnosti k etnické skupině, rasu, vyznání nebo proto, že je bez vyznání.

(3) Odnětím svobody na deset až patnáct let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 smrt.

§ 260 tr. zákona – *Podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občana*

(1) Kdo podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným podobně účinným způsobem,

b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo

c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 261 tr. zákona

Kdo veřejně projevuje sympatie k hnutí uvedenému v § 260, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 261a tr. zákona

Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické nebo komunistické genocidium nebo jiné zločiny nacistů nebo komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

Výše uvedené trestné činy sami o sobě obsahují buďto již v základní nebo až v kvalifikované skutkové podstatě přesně stanovené podmínky, za kterých dochází při jednání osoby k naplnění skutkové podstaty jednotlivého trestného činu a tedy ke spáchání trestného činu s extremistickým podtextem. V souvislosti se páčáním této trestné činnosti, která se přímo týká problematiky extremismu, jsou samostatně nebo i v souběhu často příslušníky nebo příznivci extremistických hnutí a organizací páčány i jiné trestné činy, jako např.:

- § 153 tr. zákona, § 154 tr. zákona – Útok na státní orgán
- § 155 tr. zákona, § 156 tr. zákona, § 157 tr. zákona – Útok na veřejného činitele
- § 163a tr. zákona – Účast na zločinném spolčení
- § 225 tr. zákona – Rvačka
- § 231 tr. zákona – Omezování osobní svobody
- § 238a tr. zákona – Porušování svobody sdružování a shromažďování
- § 257 tr. zákona – Poškozování cizí věci ⁸

8) zákon č. 140/1961 Sb. ve znění pozdějších novel - Trestní zákon

3. Členění extremistické scény na území ČR

Česká extremistická scéna se schematicky neliší od obdobných scén v blízkém zahraničí. Svým rozložením má v obecnosti nejblíže ke scéně německé, a to především na území bývalého východního Německa (s prozatímní absencí extremistických organizací cizinců, islámských fundamentalistů či nebezpečného náboženského extremismu).

Extremistické aktivity je podle ideové motivace možno rozdělit do tří základních skupin. Tato klasifikace je však pouze pomocným kritériem pro lepší orientaci v extremismu. Samotný extremismus tak vyhraněné dělicí roviny nemá. Podle naznačeného hlediska jsou extremistické aktivity děleny na pravicové, levicové a náboženské. Přívrženci pravice a levice se inspirují hodnotami příznačnými pro tyto směry. Oproti tomu pohnutky náboženských extremistů jsou daleko širší a nejsou vyhraněné.⁹

9) Chmelík, Jan. Extremismus...1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997, s.6.

4. Subkultura skinheads

V českém prostředí je často do souvislosti s extremismem, a to zejména pravicovým, dávána skinheadská subkultura (a to včetně ženských příslušnic této subkultury tzv. “renees”), nebo, jak je často uváděno v policejní i mediální terminologii, “hnutí skinheads”. Přestože existuje dílčí propojení mezi částí skinheads a krajní pravicí, nelze říci, že každý skinhead je pravicový extremist. Část skinheads je však zařaditelná i do oblasti levicového extremismu a část do oblasti extremismu nespadá vůbec. Proto jsem se rozhodl subkulturu skinheads nerozdělovat mezi pravicovou a levicovou část extremistické scény, ale zařadit ji jako samostatnou kapitolu, která se věnuje skinheads souhrnně, protože některé společné symboly skinů mohou být využity v různých variantách extremismu i mimo extremistické prostředí.

V usnesení Nejvyššího soudu ČR Tdo563/2004 se tento soud vymezil vůči tomu, aby hnutí skinheads bylo bez dalšího pokládáno za hnutí podle § 260 tr. zákona, tedy za hnutí jednoznačně a bez dalšího bližšího zkoumání obecně a vždy podporující a propagující hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občana. V rámci odmítnutí odůvodnění rozsudků soudů nižších stupňů Nejvyšší soud ČR mimo jiné konstatoval, že hnutí skinheads jako celek nelze označit za hnutí prokazatelně směřující k potlačení práv a svobod člověka, nebo hlásající národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob tak, jak předpokládá základní skutková podstata trestného činu podle § 260 odst. 1) tr. zákona, neboť za takové hnutí lze zřejmě označit pouze některé vnitřní směry či skupiny existující v rámci hnutí skinheads.

V logice tohoto rozhodnutí je pak u dokazování trestné činnosti s extremistickým podtextem třeba dokazovat, k jakému směru skinheads se určití pachatelé hlásí, což lze u pravicového extremismu činit především prostřednictvím kombinace skinheadské symboliky s pravicově extremistickou symbolikou.

Hnutí skinheads se objevilo ve vyspělých evropských státech počátkem 80. let. Samotná skinheadská subkultura však vznikla ve Velké Británii na konci šedesátých let dvacátého

století. Byl v ní pěstován kult mužnosti, násilí a patriotismu, zdůrazňován byl i dělnický původ. K jejímu vzniku původně došlo tak, že koncem 60. let minulého století se spojily dva anglické gangy mladistvých, z nichž jeden byl černošský a druhý bělošský. Vzhledem k tomu, že příslušníci nového gangu nosili pevné boty “martensky”, byli dlouhou dobu označováni jako “boot boys”. Martensky byly součástí pracovního oděvu černých imigrantů z Karibské oblasti, který se postupně stal i uniformitou hnutí. Tito “protoskinheads”, tehdy zcela nevýznamní, však rasismus nevyznávali. Sestávali převážně z mladých chlapců dělnického původu, jejichž zájmy byly velmi prosté. Šlo o pití alkoholu, hlavně piva, z něhož se postupně stal kultovní nápoj, vasedávání v hospůdkách a rockových klubech, rvačky a návštěvy fotbalových zápasů. Byli velmi tvrdí a společensky nepřizpůsobiví. Opovrhovali vzděláním, nesnášeli studenty, hippies a narkomany, a vyžívali se ve rvačkách a provokacích veřejnosti. Přestože podle některých zdrojů existovalo ještě v letech 1968-1969 určité sepětí některých skinheadských gangů s jamajskými rude boys a skinheadská identita byla vnímána především z třídního a nikoliv etnického hlediska, postupně začali být hlavním terčem skinheadského násilí barevní imigranti.

Na počátku sedmdesátých let se skinheads částečně transformovali do subkultury “suedeheads”, zpopularizované kultovní filmem *Clockwork Orange* (česky promítán pod názvem *Mechanický pomeranč*) od režiséra Stanleje Kubricka. Příběh je zasazen do Londýna blízké budoucnosti, hlavním hrdinou je chuligán Alex (Malcolm McDowell), milující Beethovenovu Devátou, který s bandou svých kamarádů vyráží do nočních ulic za “kapkou pořádného ultranásilí”. Za vraždu ho odsoudí na 14 let. Objevuje se ale nová zkušební metoda, která udělá ze zločinců “řádné občany” a uvolní přeplněné věznice pro odpůrce nové vlády. Alex se nechá vybrat a tak pod vlivem drog sleduje filmy o bitkách a znásilňování (jeho předešlé zábavě). Drogy ho sice zbaví myšlenky na násilí, udělají z něj ale člověka na oko svobodného, avšak ve skutečnosti bez možnosti volby, neschopného se bránit. Tento film je dodnes ve skinheadské scéně populární.

Ve větší míře se skinheads znovu ve Velké Británii objevili ve druhé polovině sedmdesátých let, zpočátku v návaznosti na punkovou vlnu. Část skinheads se profilovala nepoliticky, u další části z nich však docházelo k projevům rasismu a neonacismu. Ve Velké

Británii a později i v dalších zemích se část skinheads zapojila do činnosti ultrapravicových seskupení, včetně militantních neonacistických skupin. Ne všechny části skinheadské subkultury jsou však rasistické a neonacistické.

K radikalizaci hnutí došlo počátkem 80. let, v době vlny nezaměstnanosti. V té době vznikl také jejich typický znak – vyholená hlava. U mnoha skinheads postupně došlo k odklonu od původních ideálů, k čemuž přispělo významnou měrou to, že hnutí infiltrovali členové ultrapravicové organizace Národní fronta. To postupně vedlo ke vzniku ideologie “White Power”, která se otevřeně hlásila k národnímu socialismu. I přes názorové rozdíly si skinheads dlouho zachovali původní vnější znaky, které na rozdíl od jiných mládežnických hnutí, či módních stylů, jsou vysoce účelové. Oholená hlava zabraňuje při rvačce uchopení za vlasy. Totéž platí o oděvu, který tvoří americká letecká bunda – bomber, džíny a již zmiňované martensky.

Hnutí českých skinheads zahrnuje jak ultrapravicové tak i ultralevicové frakce. Ultrapravicové lze v současné době rozdělit na neonacisticky, fašisticky a nacionalisticky organizované skiny. U českých neonacistů se vyskytují všechny ideové směry. Fašisté se inspirovali Mussolinim a gen. Gajdou. Od nich se podstatně liší nacionalistické organizace, z nichž některé akcentují ideu státu, v němž vládne zákon a odmítají antisemitismus. Mnozí příslušníci těchto hnutí se vzdávají svých vnějších znaků a sdružují se v registrovaných občanských organizacích. Levicové frakce skinheads jsou tvořeny “Sharpskins” a “Redskins”. Mimo ně existují názorově inertní “Módní skini”, které lze vzhledem k páchané majetkové trestné činnosti nazvat spodinou hnutí.

Přesnější typologie skinheads je poměrně obtížná a ne zcela jednoznačná, s určitou mírou zjednodušení však lze konstatovat, že ti skinheadi, kteří odmítají politizaci doprava či doleva, a navazují na původní kult konce šedesátých let minulého století, charakteristický pouze uniformitou, rvačkami, alkoholem, fotbalem, apod., se označují jako “tradicionalističtí skinheads”. S nimi jsou často propojeni tzv. “Oi!skinheads”, kteří svoji identitu dovozují především od streetpunkových a Oi! kořenů konce sedmdesátých let minulého století (tehdy pokřik Oi! používala hudební skupina Cockney Rejects), což je dostává do blízkosti

klasického a novějšího punku. Takovéto vymezení Oi!skinheads je však platné především pro přelom tisíciletí a současnost, protože ještě v první polovině devadesátých let bylo Oi! považováno za symbolické zvolání typické i pro řadu rasistických, resp. nacistických (a tudíž antipunkových) skinheads v mnoha zemích včetně ČR.

Z nerasistických skinheads vznikl totiž posléze směr nazvaný “SHARP skinheads” (zkratka pro SkinHeads Against Racial Prejudice – skinheads proti rasovým předsudkům). Často se pojmem SHARP ne zcela přesně označují všichni nerasističtí skinheads. Sharpskins lze z bezpečnostního hlediska označit za bezproblémové, naopak sami jsou terčem útoků jiných skinheadských hnutí. Někteří příslušníci zahraničních Sharpskins jsou však napojeni na anarchisty. K tomu účelu zvyšují svou fyzickou kondici, ozbrojují se a cvičí se ve střelbě. Zajímavostí je, že Sharpskins (i v ČR) nejsou stoupcem fašismu ani rasismu, ale naopak, proti rasismu a fašismu bojují. Vydávají velmi kvalitní hudební časopisy, tzv. fanziny, z nichž za nejkvalitnější a na velmi vysoké profesionální úrovni lze označit sharp-magazin “Bulldog”, známý v nefašistických skinheadských kruzích i ve světě.

Ultralevicové ideje začali již koncem sedmdesátých let akceptovat tzv. “Redskins”, na jejichž bázi se vytvořil v roce 1993 v New Yorku (brzy nato se opět rozšířil do více zemí včetně ČR) i konsistentnější proud “RASH” (Red and Anarchist SkinHeads), jehož příslušníci jsou často členy militantních anarchistických organizací (proto jsou někdy znepřáteleni i s apolitickými Oi!skinheady). Redskins jsou společně s neonacisty považováni za nejradikálnější a nejvíce nebezpečné. Jsou proslulí intenzivními fyzickými útoky na ultrapravicově orientované skinheads a členy neonacistických organizací. Vyznávají různé marxistické ideologie, jako je stalinismus, maoismus a trockismus. Někteří z nich jsou orientováni anarchisticky. Příslušníci této frakce, kteří při různých příležitostech nosí oblečení sestávající z červených bomberů a martensek (někdy jsou zcela v červeném), jsou od členů jiných hnutí skinheads odlišitelní viditelně nošenými odznaky jimi zastávaných ideologií a také nápisy “redskins” na bomberech a baseballových čepicích.

Slovo skinhead se však v obecném mediálním pojetí v ČR stalo především označením pro ultrapravicového skinheada. Pro neonacistické skinheads se užívá označení “nazi-skinheads”

či “NS skinheads” (podle některých interpretací však NS nemusí znamenat pouze příklon k nacionálnímu socialismu hitlerovského typu, ale k nacionalismu obecně). Spíše hanlivé označení ze strany odpůrců NSskins (někdy však naopak používané i pro označení jejich “elity”) je “bonheads”. Bílí rasističtí skiny se často označují jako “WP (White Power) skinheads”, mnohdy je však tento výraz používán synonymně s NS skinheads, případně i s “fascho-skinheads” (v některých společnostech je však NS a fascho-směr oddělen, pokud je chápán pro nacionálně orientované směry v kontrastu s panárijsky orientovaným). Jejich symbolika spojuje skinheadskou symboliku (stylizovaná zobrazení skinheads, případně jejich oblíbených věcí, např. baseballových pálek či bund “bomberů”) s neonacistickými, fašistickými anebo rasistickými symboly.

V poslední době se na bázi jisté symbiózy patrioticky tradicionalistických či Oi!skinheads a někdy i ze skinheads, kteří již opustili neonacistickou scénu, začíná vytvářet proud tzv. “pravicových skinheads”, kteří se hlásí k patriotismu a k politické pravici, ale ne k jejím extremistickým směrům. Vytvořila se kolem nich i specifická subkulturní a hudební scéna, která někdy bývá levicovými antifašisty zřejmě ne zcela oprávněně označována za neonacistickou či pravicově extremistickou (debaty se vedou např. o povaze švédské skupina Ultima Thule, která je oblíbena u různých směrů skinheads).¹⁰

10) Mareš, Miroslav. Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti...Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006, s. 53 – 56.
(srov. Chmelík, Jan. Extremismus...1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997, s. 12 - 14).

5. Pravicový extremismus

Pravicově zaměřené extremistické subjekty jsou v současnosti zřejmě nejmasivněji rozšířenou a nejviditelnější částí extremistického spektra v České republice. Tyto subjekty bývají velmi často propojeny různou intenzitou s různými směry skinheads.

Základním myšlenkovým východiskem všech odrůd pravicově extremistického myšlení je silný rasismus, projevující se jako přesvědčení o “biologické výjmečnosti” a “převaze” určitého etnika, např. “bílé rasy”. Bílá rasa stojí podle stoupenců těchto myšlenek na vrcholu vývoje druhů a jejími nejdokonalejšími představiteli jsou “árijci”, především Germáni. Argumentem jsou rasově – antropologické teorie poloviny 19. století (Gobineau, Chamberlain), z nichž čerpali zejména ideologové hitlerovské Třetí říše. Největším zločinem je v očích pravicových extremistů míšení bílé rasy s ostatními. Nejmilitantnější rasisté pak hovoří o nutném vypuknutí “rasové svaté války” (je užívána mytologicky znějící anglická zkratka RAHOWA), nebo “bílé revoluce”, rozhodujícího boje bílého plemene za přežití.

Odrazem přesvědčení o nerovnosti ras je otevřené pohrdání a nepřátelství vůči lidem jiné barvy pleti, především přistěhovalcům. V obecnější poloze můžeme hovořit o již naznačené xenofobii, tj. nedůvěře a odporu k přicházejícím imigrantům, bez ohledu na jejich etnicitu. K tomu přistupuje i averze ke kulturním, sociálním, náboženským a dalším odlišnostem zahraničních, zvláště mimoevropských národností.

Nejtypičtějším formami pravicového extremismu jsou rasismus, antisemitismus a nacionalismus se svými modifikacemi fašismus, nacismus a neonacismus.

Aktivity spadající do oblasti pravicového extremismu jsou zaměřeny na zlepšení kvality společnosti, chápané ať jako národ, stát nebo rasa, s nimiž se jejich nositelé plně identifikují. Stávající hierarchické uspořádání společnosti a společenské vztahy, které se z něj odvozují, z nichž je přikládán zásadní význam institutu autority, jsou zcela nebo do značné míry respektovány. Pravicoví extremisté jsou přesvědčeni o své nadřazenosti nad jinými a svou

nadřazenost také dávají najevo.¹¹

Organizovaní neonacisté většinou nevykazují snahy zapojit se do politické činnosti v rámci stávajícího společenského systému a odmítají klasické občanské politické organizace. Svou činnost soustřeďují na šíření neonacistické ideologie jako přípravy na “svatou rasovou válku” - tzv. “RAHOWA - Racial Holy War”, na budování pevně strukturovaných organizací jasně programově profilovaných a na zvýšení počtu členů. Kmenových příslušníků neonacistických skupin je relativně málo. Vůdčí vrstva pracuje v přísné konspiraci. Aby k ní nebyla přitahována pozornost veřejnosti a státních orgánů, brání svým členům v páchání bezúčelných excesů.

Na území České republiky postupně vznikly i skupiny neonacistického typu, které vyznávají ideály “White Power”, rasové války, očisty všech evropských zemí od jiných ras, přistěhovalců, cizinců, tělesně postižených a dalších nevhodných skupin obyvatel. Čeští Romové, jakožto nejčastější cíl útoků pravicových extremistů, byli zvoleni těmito skupinami za cíl i proto, že jsou vizuálně snadno rozlišitelní, a navíc jsou součástí evropské minority, která je z hlediska kulturních tradic, vlastního socionormativního systému, apod., v jednotlivých zemích nositelem specifík.

V důsledku další internacionalizace neonacistických skupin dochází k rozšíření spektra zájmu jejich členů. Kromě protiromských postojů již zastávají i postoje antisemitské a část těchto skupin postupně přešla k explicitně vyjadřované xenofobii.

Velmi významnou a zcela nezastupnou aktivitou pravicových extremistů jsou koncerty skinheadských kapel. Ty slouží mj. k šíření a propagaci extremistických ideologií a právě na nich jsou distribuovány a rozšiřovány ilegální tiskoviny a další propagační materiály. Koncerty konané v České republice byly v 90. letech minulého století jedny z nejmasovějších v Evropě a byly rovněž místem setkávání vedoucích osobností hnutí. Tato skutečnost vedla následně policejní složky k razantnějším postupům. Řada koncertů byla zrušena, několik organizátorů, včetně hudebníků, bylo stíháno pro trestné činy s extremistickým podtextem.

11) Chmelík, Jan. Extremismus...I. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997, s. 8-9.

Omezením koncertů byla snížena jinak přirozená výměna názorů, tiskovin, apod. V důsledku toho došlo postupně ke zvýšení zakonspirovanosti pravicové extremistické scény.

Nejznámější a nejvýznamnější skinheadské hudební skupiny:

zahraniční – Bound For Glory Braník, Brutal Attack Buldok, Iar Stuart, Kohlkopf, Konkvista 88, Kraftschlag, Legior 88, No Remorse, Radikahl, Skinkorps, Skrewdriver, Skullhead, Slade Hasmmmer, Squadron,

české – Diktátor, Hlas krve, Krátký proces, Legie nenávisti, Memorandum, N.D.R., Patriot, Princ Eugen S.A.D.,

slovenské – Slovenská liga, Vlajka, Zášť 88 .

Další částí pravicového extremistického spektra jsou organizované fašizující skupiny – jejich ideovým východiskem je směsice nacionalismu, rasismu a předválečného českého fašismu. Pro české fašizující skupiny je příznačné, že procházejí stále vývojem a různě se transformují. Tyto skupiny jsou protidemokratické, snaží se překročit úzké omezení skinheadského prostředí a oslovit občanskou veřejnost, tj. etablovat se na politické scéně. V současné době lze tuto scénu zhruba rozdělit na pravicově extremistické skupiny a organizace, které se hlásí k fašismu italského či Francova typu, a nebo k zakladatelům a představitelům domácího fašistického hnutí z období I. republiky. Vyznávají ideály vůdcovského principu, korporativního státu, často s prvky fanatického nacionalismu a fundamentalistického katolicismu.

Pravicově extremistická scéna je stále více poznamenávána radikalismem mladých lidí, kteří často nedomýšlejí dosah hlášených myšlenek. Svě přesvědčení, třebaže je povrchní a heslovité, prosazují spíše fanatismem než argumentací. Přitahuje je “přímá akce” a realizují se spíše v mase než individuálně. Přitom dle statistických výstupů jsou pachateli závažných násilných, nejen rasově motivovaných, trestných činů – ponejvíce osoby stojící na okraji pravicově extremistických organizací nebo jejich sympatizanti.

5.1. Organizace neregistrované u Ministerstva vnitra

Národní odpor NO

Jako součást soudobého decentralizovaného neonacismu v České republice (tj. autonomního či svobodného nacionalismu) lze chápat v současnosti českou nejvýznamnější neonacistickou organizaci Národní odpor, která vznikla v roce 1998. NO představuje volné uskupení lokálních neonacistických buněk. V rámci NO existují proudy, které jsou více nakloněny tradičnímu německému pojetí nacismu, jiné se zaměřují na prosazování české identity v rámci celoárijského neonacistického působení. NO se hlásí i k násilným metodám, zvláště pak ve vazbě na násilné části kampaní “Odpor bez vůdce” či “Anti-antifa”. NO používá různé neonacistické symboly. V současnosti je jeho hlavním symbolem černá vlajka v ozubeném kole, což svědčí o vazbě na koncept autonomního nacionalismu. Používá však i říšskoněmeckou symboliku.¹²

V případě NO se jedná o neregistrovanou organizaci, která v podstatě vznikla jako reakce na neúspěšný pokus o zaregistrování občanského sdružení Junge Nationaldemokraten (JN). Po svém vzniku počal NO stále častěji organizovat demonstrace, manifestace a protestní pochody, při nichž aktivně spolupracoval s jinými subjekty pravicově extremistické scény. Mezi aktivisty této organizace patří agresivní jedinci, kteří vyhlédávají konflikty, napadají lidi na ulicích. Někteří z aktivistů navštěvují anarchistické demonstrace a provádějí monitoring “antifašistů”.¹³

Členové NO se považují za “autentické skinheads” a převzali v oblastech, v nichž působí, roli dříve vůdčí Blood & Honour D.B. a Bohemia Hammer Skins. Kromě toho, že pořádají koncerty, z nichž jsou některé vysoce ziskové, a rozmnožují a distribuují CD skinheadských kapel, zabývají se rovněž prodejem značkového ošacení a oděvních doplňků. Není známo, jak

12) Kolektiv autorů. Extremismus...Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1999, s. 22 – 23.

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií (1997). Internet. Staženo 10.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>, s.8 – 9).

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií nebo páchaných příznivci extremistických skupin a o aktivitách extremistických uskupení na území České republiky v roce 1998. Bod 3. Internet. Staženo 10.10.200. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/1998/obsah.html>, s. 3 – 4).

(srov. Chmelík, Jan. Extremismus...1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997, s. 12 – 14).

13) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000. Bod 3. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/index.html>.

velká část zisku je určena výhradně pro potřebu organizace. Členové NO se nad rámec těchto aktivit zabývají i dalšími činnostmi. NO se v minulosti prokazatelně podílel na činnosti registrované politické strany Pravá alternativa (dříve Vlastenecká republikánská strana, která se na veřejnosti prezentovala jako Národně sociální blok – NSB).¹⁴

K této skupině lze přiřadit i názorově nevyprofilované skinheady a různá malá “spontánní” hnutí, kteří se v 90. letech minulého století vyžívali v “honbě na Romy”, účasti na koncertech a podobných aktivitách.

Blood & Honour Division Bohemia B&H DB

Soudobá mezinárodní neonacisická scéna je na transnacionální úrovni organizována v několika uskupeních, která zpravidla mají (či alespoň měly) své sekce i v ČR. Jednou z nejvýznamnějších organizací je organizace Blood & Honour (Krev a čest), kterou v osmdesátých letech dvacátého století založil ve Velké Británii vedoucí hudební neonacistické skinheadské skupiny Skrewdriver Ian Stuart Donaldson. Postupně vznikaly její národní divize a regionální sekce v řadě zemí (včetně České republiky). Jedná se o neregistrovanou skinheadskou neonacistickou organizaci. V některých oblastech tato organizace vytvořila i mládežnickou sekci “White Youth” (Bílá mládež).

Organizace B & H byla původně zamýšlena jako rozsáhlá a výkonná distribuční síť rasistických a neonacistických materiálů mezi mládeží (svým názvem navazuje na heslo Hitlerjugend), a to hlavně v hudební oblasti. V řadě materiálů vyzývala i k násilným akcím a v některých lokalitách je její příslušníci i realizovali. B& H užívají různou symboliku kombinující tradiční nacistické symboly (především triskele) i neonacistické novotvary. Název organizace je někdy zašifrován do číslce 28 (druhé a osmé písmeno abecedy, to je B a H).

Jako teroristické a militantní křídlo organizace B&H je v současnosti chápána teroristická organizace Combat 18. Číslce 18 znamená zakódované iniciály Adolfa Hitlera (dle stejného klíče jako písmena B a H do číslce 28 viz. výše). Vznikla na přelomu let 1991/1992 ve Velké

¹⁴) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001. Bod 3. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2001/index.html>.

Británii a postupně vznikly její sekce či divize v několika zemích. Příslušníci C 18 realizovali řadu násilných a teroristických akcí. Symbolika C 18 (včetně samotného názvu) slouží často jako jistý obecný symbol ultrapravicového terorismu a v tomto směru je propagován hudebními skupinami, různými neonacistickými skupinami a individui. V soudobém pojetí C 18 hlásá koncept odporu bez vůdce. V minulosti byla zjištěna existence české internetové stránky hlásící se k B & H/C 18, avšak dosud nikdy nebyl potvrzen vznik sekce či divize C 18 na území ČR.

Ve druhé polovině 90. let minulého století byla Blood & Honour Division Bohemia nejvýznamějším reprezentantem neonacistické scény. Je českou pobočkou mezinárodní organizace B&H (viz. výše), která je určena k zajišťování a podpoře fungování skinheadského hnutí, šíření a propagaci idejí rasové či národnostní nesnášenlivosti. Členství je neregistrované, podle vlastního odhadu členů tvoří “tvrdé jádro” cca 50-80 osob; okruh aktivních sympatizantů pak činí min. 800 osob. Pasivních konzumentů jejich produkce, včetně návštěvníků koncertů, je řádově mnohonásobně více.

Organizace se hlásí k historickému nacismu v modernizované podobě, zastává rasistické, antisemitské a xenofobní militantní postoje. Udržuje četné zahraniční styky, především s Národně socialistickou aliancí ve Velké Británii, Britskou národní stranou BNP, samozřejmě s divizemi B & H z jiných zemí a s teroristickou skupinou Combat 18. Vydává vlastní časopisy a podporuje a podílí se na vydávání a výrobě dalších materiálů: CD, MC, videokazet, DVD, oděvů, nášivek a jiných oděvních doplňků. Pod její hlavičkou vychází několik skinheadských tiskovin, jejichž prostřednictvím vydavatelé hlásají myšlenky neonacismu, nacionálního socialismu, fašismu, antisemitismu, rasismu, xenofobie, a podněcují k vyvolání rasové, národnostní a etnické nesnášenlivosti. Jde např. o tiskoviny Národní výzva, Phoenix, Oi! Rebel, RAHOWA, Attack. V režii B & H DB se uskutečnila většina skinheadských koncertů, na které byli zváni příslušníci hnutí skinheads z celé Evropy.

B & H DB nespolupracuje trvale a soustavně s žádnou pravicově extremistickou organizací v České republice, ale při svých aktivitách využívají členové této organizace osobních kontaktů se schopnými lidmi z jiných podobných organizací ke konkrétním účelům.

Tato organizace se odmítá formovat do podoby politického subjektu.

B & H DB převzala vůdčí úlohu v neonacistickém spektru České republiky po Bohemia Hammer Skins (BHS), taktéž neregistrované nadnárodní organizaci, jež se ke konci 90. let minulého století (1998, 1999) stáhla do ústraní z důvodu zvýšeného zájmu policie.

Bohemia Hammer Skins BHS

Další významnou součástí soudobého transnacionálního neonacismu je organizace Hammerskins Nation, která byla založena v Dallasu koncem osmdesátých let dvacátého století. Hammerskins se programově orientují na bělošský a panárijský rasismus a absorbovali i neonacistické prvky. Přihlásili se ke čtrnácti slovům Davida Lanea a principům “leaderless resistance”. Její členové páchají různou násilnou činností. Postupně vznikly její pobočky v řadě zemí, včetně České republiky – Bohemia Hammer Skins – BHS.

BHS byli aktivní především v devadesátých letech, na přelomu tisíciletí byla tato organizace v ústraní, v roce 2004 však došlo k jejich částečné revitalizaci. Označení “hammerskin” se rovněž v ČR přinejmenším dočasně v některých lokalitách stalo synonymem pro rasistického anebo neonacistického skina, popř. se užívala česká verze označení příslušníků BHS - “kladiva”. Za heslo Hammerskins bývá považováno “Hammerskins forever – forever Hammerskins” (zkratka HFFH). Pro název i znak Hammerskins (tvoří jej dvě zkřížená kladiva na pozadí ozubeného kola) je charakteristické kladivo. To má zřejmě původ ve filmu The Wall od britské hudební skupiny Pink Floyd (nerasistické, nikterak nespávané se skinheads) z roku 1982, kde zkřížená kladiva slouží jako zástupný symbol svastiky, resp. pochodujících fašistických mas. Často je však zdůrazňována i vazba Hammerskins na mytické kladivo germánského boha Thora.

Bohemia Hammer Skins oficiálně neexistuje. Odhaduje se, že má cca 500 – 800 členů ve věkovém průměru cca 20 – 25 let. Většina členské základny vychází z frakcí českých fašistů a nazi-skinheads. Ideologie BHS se nijak neliší od základní ideologie Hammerskins Nation – je založena na neonacismu, nacionálním socialismu, rasismu, antisemitismu.

BHS dlouhodobě propaguje svoji ideologii zejména pomocí ilegálních tiskovin – zinů. Mezi nejznámější patří:

- Patriot, vychází jako občasník v nákladu cca 500 ks,
- White Rock Music, vychází jako občasník v nákladu cca 100 ks,
- Der Sturmer, vychází čtvrtletně v nákladu cca 300 ks.

Tiskoviny jsou po vydání okamžitě distribuovány a rozprodány a dále rozmnožovány reprograficky. BHS rovněž organizuje stejně tak jako B&H DB koncerty skinheadských kapel.

Pozoruhodná je vojenská organizace tohoto hnutí a komplikovaný způsob přijímání nových členů.¹⁵

“Není lehké stát se jedním z nás, ale můžeš to být právě ty! Kup si naši nášivku, kterou budeme prodávat na koncertech a ukaž svou věrnost bílé rase, ukaž svou hrdost na nenávist k sionismu! Vítr změn se zvedá, když dopadne kladivo! Náš čas přijde!”¹⁶

V praxi přijímání nových členů probíhá tak, že zpravidla učeň nebo student obdrží leták, ve kterém je zván na koncert BHS. Po příchodu na tuto akci není bezprostředně kontaktován, ale je bedlivě pozorován z povzdálí, zejména zda je dostatečně radikální, zda nekonzumuje v přílišné míře alkohol, jak má vypracované tělo, zda hajluje a co všechno je ochoten při koncertu udělat. V následujícím dvou až tříletém zkušebním období musí obstát při dodržování tzv. “Zákoníku cti Hammerskins”, který obsahuje dvacet zásadních povinností a zákazů, jako např. “neužívej drogy, snaž se legálně získat zbraně a uč se s nimi zacházet, pracuj na své fyzické kondici, v kontaktu s masmédií mluv co nejméně, buď opatrný k novým členům a důsledně je prověřuj, neříkej nic, jsi-li konfrontován se zákonem”, apod. Teprve po prokázání způsobilosti a svých schopností se stane plnoprávným členem BHS.

15) Kolektiv autorů. Extremismus... Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1999, s. 22 – 23.

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií (1997). Internet. Staženo 10.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>, s. 8 – 9).

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií nebo páchaných příznivci extremistických skupin a o aktivitách extremistických uskupení na území České republiky v roce 1998. Bod 3. Internet. Staženo 10.10.200. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/1998/obsah.html>, s. 3 – 4).

(srov. Chmelík, Jan. Extremismus...1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997, s. 12 – 14).

(srov. Mareš, Miroslav. Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti....Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006, s. 45 – 48).

16) Chmelík, Jan. Extremismus, 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997, s. 13 – 14).

W.A.R. White Arian Resistance

Další neonacistickou organizací, která je populární v transnacionálním měřítku, je “Bílý árijský odpor - White Arian Resistance”, používáno v překladu i v různých dalších jazycích (anglická zkratka WAR znamená i válku). Jedná se o rasistické internacionální hnutí a neonacistickou organizaci s teroristickými tendencemi, založenou v roce 1983 v USA Tomem Metzgerem. Vzniklo i několik jejích poboček v dalších zemích, mezi jinými i v České republice. Česká pobočka W.A.R. vznikla pravděpodobně v Brně, kde byla založena místní skinheadskou organizací. Ideologicky je velmi blízká BHS. Sama česká pobočka W.A.R. byla aktivní především počátkem druhé poloviny devadesátých let.

Symbol W.A.R. je však užíván i v širší části neonacistického spektra než pouze u přímých členů této organizace.¹⁷

Rytíři slunečního kruhu RSK

Neregistrovaná organizace se sídlem v Severomoravském kraji. Má příznivce jak v celém regionu Severní Moravy a Slezska, tak i v rámci ČR, Slovenské republiky a jinde. Nemá pevné členství. Největší část příznivců je registrována v okrese Karviná, dále pak především v okresech Opava a Ostrava. Činnost RSK je zaměřena rasisticky a antisemitsky.

Vznikla v roce 2001 jako sdružení na pomoc vězněným příslušníkům hnutí skinheads. Pomoc spočívá v předávání jejich vězeňských adres ostatním příslušníkům hnutí skinheads, kteří si s nimi posléze dopisují a podporují jejich ideologická přesvědčení ve vězení. Dále organizace pořádá finanční sbírky na advokáty a podobně. Má vazby na obdobné sdružení působící na území Slovenské republiky pod názvem “Klan slovenských rytířů – KSR”, používající stejných prostředků k prosazování svých cílů jako RSK.

Na organizaci RSK je přímo napojeno a touto organizací řízeno nakladatelství Dr. Goebbels press, které vydává neonacistické materiály vycházející zejména z historie tzv. Třetí říše. Úkolem nakladatelství je výroba a následná distribuce pravicově extremistických materiálů a tiskovin, přičemž finance získané z této činnosti mají, podle vlastních prohlášení

17) Mareš, Miroslav. Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti.....Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006, s. 47 – 48).

členů RSK, jít především na podporu “PWO” – tzv. “vězňů války”. Ve většině tiskovin vycházejících pod patronací RSK je prezentován seznam vězněných osob, pravomocně odsouzených za spáchání trestné činnosti s extremistickým podtextem.

RSK touto cestou vydává celou řadu publikací ve formě ZINŮ či CD. Nejrozšířenější tiskovinou je zin “INNOCENT”, představující agresivní publikaci propagující německý nacismus. Na jeho stránkách je vzdáván hold nacistickým pohlavárům, stavěným do světla obránců bílé rasy, jsou zde publikovány články o historii jednotlivých nacistických vojenských uskupení, stejně jako články zaměřené rasisticky a protižidovsky. Zkreslování historie a manipulace s historickými fakty zde slouží k ospravedlňování nacismu. Tyto materiály jsou distribuovány po celé České republice a na Slovensko. K jejich šíření využívala organizace RSK dříve především P.O. Boxy, nyní internetové adresy a e-mailové schránky, z nichž některé jsou i mimo území ČR.

RSK rovněž založili pro ženy samostatnou paralelní organizaci nazvanou “Árijské ženy”. Dle vlastního prohlášení RSK však tuto organizaci neřídí samotní RSK, nýbrž tzv. “hlavní ideolog strany”.

Bezpečnostní riziko uvedených aktivit spočívá především v možnostech nakladatelství Dr. Goebbels press šířit a koordinovat pravicově extremistickou ideologii na území ČR s přesahem do zahraničí.¹⁸

Ostatní organizace:

- Obrana národa ON, Hnutí národního sjednocení HNS, Nacionálně socialistické vzdělávací centrum NSEC, Národní blok NB, Sudetoněmecká vlastenecká fronta, Ahnenerbe, Nordfront, Hnutí Českých fašistů, Národní korporativismus

18) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001. Bod 3. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2001/index.html>.

5.2. Organizace registrované u Ministerstva vnitra

Vlastenecká fronta VF

VF je od 17. června 1993 registrovaným občanským sdružením podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Vlastenecká fronta vznikla v prostředí ideologicky extrémně pravicově vyhraněné části skinheadského hnutí, avšak jeho rámec postupem doby překročila. Vedle pravidelné spolkové činnosti se VF snaží působit i veřejně formou pořádání různých demonstrací, koncertů a podobných shromáždění, vylepováním letáků, vydáváním nejrůznějších publikací, které rozšiřuje v názorově spřízněném prostředí, anebo na svých internetových stránkách. VF vydávala periodika Obrana národa a Hlas národní mládeže, dále měla na internetu Zpravodaj Vlastenecké fronty. Tak se podílela na vytváření názorového podhoubí pro etnicky motivované násilí. Na rozdíl od neonacistických skupin je VF více protiněmecky a nacionalisticky zaměřená, což jí umožňuje navazování účelových kontaktů s extrémně levicovými “všeslovanskými” skupinami. V rámci organizace existuje názorový proud spřízněný s aktivitami uskupení typu Slovanského výboru či Klubu českého pohraničí.

Organizačně je VF vybudována podle hierarchické struktury. Prvním jejím předsedou byl Jiří Fiedler z Brna, kterého v roce 1997 vystřídal Ing. Miroslav Knapovský, původně předseda místní organizace VF v Ostravě. Dalším předsedou se stal Jan Skácel, zvolený do čela VF na celorepublikovém sjezdu dne 17.4.2000. Po jeho rezignaci byl v září 2001 na sjezdu VF zvolen předsedou David Macháček.

Sídlem vedení VF v rámci ČR je Praha, nejvýznamnější místní organizace jsou v Praze, Ostravě, Kladně, Brně, Chrudimi, Českých Budějovicích, Pardubicích. Aktivními představiteli jednotlivých místních organizací VF se stávají osoby, které již mají zkušenosti s činností obdobných organizací či skupin.

Převážnou část členů a příznivců tvoří nacionalisticky orientovaní mladí lidé, z nichž někteří patřili či dosud patří ke skinheads. Celkový počet členů VF se odhaduje na 80-100 registrovaných členů. Každý člen VF musí platit pravidelné roční příspěvky – zaměstnaní 100,- Kč, nezaměstnaní 50,- Kč.

Ze zahraničních kontaktů VF lze uvést britskou nacionalistickou organizaci International Third Position (ITP), polské organizace Polska Wspólnota Narodowa a Všeobecná strana Slovanů a národů spřázněných. Dřívější kontakty VF s francouzskou Front National (FN) J.M.Le Pena jsou v současné době utlumeny. Objevuje se snaha je revokovat a začít znovu rozvíjet.

Přestože se VF veřejně distancuje od neonacistických organizací, v rámci ČR se její příznivci a členové často účastnili veřejných akcí spolu s neregistrovanými organizacemi B&H DB a Národní odpor, a registrovanou organizací Národní aliance.

Snahou VF je etablovat se jako standartní politický subjekt, kolem něhož by se posléze sjednotily další podobné nacionalistické a k fašismu inklinující skupiny. Uvnitř organizace však panuje v tomto směru nejednotnost, neboť stále existují osobní vazby členů na skinheadské prostředí, v němž snahy o etablování se v politické sféře nenacházejí jednoznačně příznivou odezvu.¹⁹

Např. v roce 2000 nabývala na významu snaha VF o proniknutí na politickou scénu. Po vnitřních diskusích došlo na dubnovém sněmu VF k zásadním změnám ve vedení organizace, kdy na místo tehdejšího předsedy byl novým předsedou zvolen Jan Skácel. Ten chtěl co nejrychleji založit novou politickou stranu *Národní sjednocení (NSJ)*, která by se přihlásila k odkazu stejnojmenné strany působící v ČR ve 30. letech minulého století pod vedením Karla Kramáře. Přitom však občanské sdružení VF mělo zůstat zachováno. Otázky spojené se vznikem politické strany se rovněž staly nosným tématem diskuse na sněmu VF. V dalším období byl založen přípravný výbor politické strany Národní sjednocení a probíhaly obsáhlé diskuse o jejím programu. VF také přerušila spolupráci s Národní aliancí a věnovala se

19) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 1999. Bod 3. Internet. Staženo 27.11.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/1999/index.html>.

zejména řešení vlastních vnitřních rozporů. Ty se týkaly zejména taktiky dalšího politického působení. Po vnitřních rozporech probíhajících od jara 2000 se v červenci 2000 část členské základny VF, vedená bývalým předsedou M. Knapovským, oddělila od VF a založila občanské sdružení *Vlast.cz*, které bylo zaregistrováno u Ministerstva vnitra na podzim r. 2000. VF v důsledku tohoto ztratila své vedoucí postavení na pravicově extremistické scéně. Koncem r. 2000 měli členové VF v souvislosti s plánovaným založením politické strany Národní sjednocení k dispozici cca 850 podpisů osob, které podporovaly vznik a registraci tohoto politického subjektu.

V polovině r. 2000 VF představila svůj nový měsíčník *Národní politika*, v jehož vydávání pokračovalo po svém vzniku sdružení *Vlast.cz*.

Osoby spjaté s VF zaregistrovaly dne 6.12.2001 u MV nové občanské sdružení pod názvem *Česká vlastenecká fronta ČVF* se sídlem v Ostravě.²⁰

Představitelé, členové, i příznivci VF zásadně nesouhlasí s existencí NATO a s integračním procesem do evropských struktur. Zúčastňovali se všech demonstrací proti NATO. V mnoha ohledech má VF blízko k tzv. Všeslovanskému hnutí. VF se snaží zpochybňovat občanský princip, na kterém je založen demokratický systém v ČR a propaguje uplatňování principu, podle kterého se občanům státu přiznávají práva a svobody v závislosti na příslušnosti k určitému etniku nebo národnosti. Tento svůj ideologický koncept však VF veřejně uplatňuje formou odmítání zvýhodňování minorit, bojem proti tzv. pozitivní diskriminaci, požadavkem rovnosti příležitostí. Tento princip demagogie je ostatně používán pravicovými extremisty po celém světě, neboť komplikuje právní postih.

VF se snaží svou veřejnou prezentaci stále více podřizovat záměru transformovat se z občanského sdružení na politickou stranu. Je patrné, že založením takového politického subjektu by v ČR začala působit ultrapravicová nacionalistická politická strana, která by mohla, při odpovídající strategii, oslovit určitý, ne zcela zanedbatelný počet voličů. Existence a růst takové pravicově extremistické strany by mohly negativně působit i na zahraničně

20) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000. Bod 3. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/index.html>.

politické zájmy ČR.²¹

Národní strana NS

Vznik NS byl iniciován v občanském sdružení Vlast.cz, které založili bývalí členové Vlastenecké fronty v r. 2000.

Politická strana vznikla na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu o podaném opravném prostředku ke dni 31.10.2002. Ustavující sněm NS, na němž byl potvrzen politický program, priority a směřování pro nástávající rok, a zvoleny výkonné orgány strany, se uskutečnil v Praze 1.3.2003

Předsedou NS byla zvolena Mgr. Petra Edelmannová, 1. místopředsedou Michal Polanecký, sídlem strany je Praha, vydává Edici Národní politika, aktivně se prezentuje na svých webových stránkách.

NS se deklaruje jako “strana vlasteneckého zaměření, převážně se orientující na konzervatismus a národní tradicionalismus”, a za cíl si klade “hájit českou identitu, národní zájmy”. Ve svém “Politickém programu” klade strana důraz například na “silný národní stát, systém přímé demokracie, posílení autority státu”. Rovněž jasně definuje své stanovisko k imigrační politice, národnostním menšinám – etnikům, kde se staví za “zpřísnění imigrační politiky, pro jasná a nekompromisní pravidla pro udělování státního občanství”. Dále “je proti jakémukoliv zvýhodňování etnických menšin, tj. proti pozitivní diskriminaci a uvádí, že bude zastávat tzv. rovnost před právem a povinností”. Je zásadně proti členství ČR v NATO a proti jejímu členství v EU. Jako alternativu k EU staví “spolupráci na bázi Evropy národů a Evropy demokracií”. Jedná se např. o její projekt “NE-EU” a “Kampaň EU-thanasie národních států”. Zároveň deklaruje své odmítavé stanovisko k “evropskému izolacionalismu a národnímu šovinismu”.²²

21) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 1999. Bod 3. Internet. Staženo 27.11.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/1999/index.html>.

22) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002. od 3. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2001/index.html>.

Např. v roce 2007 byla NS nejviditelnějším subjektem na české ultranacionalistické scéně. Jejím hlavním cílem bylo upoutání zájmu médií a zviditelnění strany, o což se pokusila celou řadou mnohdy kontroverzních akcí. K jedné z poslední z nich patřilo založení Národní gardy, ke kterému došlo dne 28.10.2007.²³

Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa SPR-RSČ a související organizace

Organizací, která v minulosti představovala jakousi “legitimní” základnu pravicového extremismu v ČR, bylo parlamentní Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa, strana vůdcovského typu vedená Miroslavem Sládkem. Zejména na stránkách jimi vydávané tiskoviny “Republika” (ale i v jiných veřejných vystoupeních představitelů strany) docházelo k otevřené propagaci extremistických myšlenek, k hlášení rasismu a xenofobie, a ke zřetelnému používání demagogie historického českého fašismu. Vážné pochybnosti vznikaly na základě zpráv z otevřených zdrojů také o vnitřní demokracii v rámci této organizace. Známa byla též její spolupráce s Le Penem a sympatie k Žirinovskému.²⁴

Republikánská mládež RM

Poté, co se strana SPR-RSČ dostala v roce 1998 mimo parlamentní struktury, dochází k další radikalizaci zejména mládežnické organizace strany, tzv. Republikánské mládeže. Tato se postupně bezostyšně sblíží s otevřenými neofašisty (společné akce s Vlasteneckou frontou, Pravou alternativou a Národní aliancí).

Tato registrovaná organizace, vznikla v r. 1997, ustavující sjezd RM se uskutečnil 24.10.1998 v Praze. Základní složkou RM je místní organizace. Spojovacím článkem mezi místními organizacemi a Ústřední radou RM je oblastní vedoucí. Předseda Martin Zbela byl do této funkce zvolen ustavujícím sjezdem RM dne 24.10.1998, sídlo Ústřední rady RM je v Praze. Zemské vedení RM na Moravě sídlí v Brně, zemský vedoucí Pavel Procházka, zemské

23) Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007. Bod 2. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2008/extrem07.pdf>.

24) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 1999. Bod 3. Internet. Staženo 27.11.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/1999/index.html>.

vedení RM v Čechách sídlí v Praze, zemský vedoucí Jiří Štěpánek, zemské vedení RM ve Slezsku sídlí v Karviné, zemský vedoucí Martin Kleinedler.

Činnost RM řídí Ústřední rada RM, volená sjezdem. Rada má 7 členů, a to předsedu, dva místopředsedy, tajemníka, pokladníka a dva členy bez konkrétní funkce. Ústřední rada RM podléhá přímo předsedovi, řídí a koordinuje činnost RM, jmenuje a odvolává její funkcionáře.

RM se vymezuje proti “odnárodňování jednotlivých států a postupnému předávání jak politické tak i ekonomické moci nadnárodním institucím”. Hlásí se k Euronat Jeunesse (Evropská nacionální mládež). Na svých webových stránkách prezentuje program, o jehož realizaci chce usilovat. Předmětný program RM byl MV vyhodnocen jako diskriminační a s ohledem na část zvanou “Politika a armáda” zároveň v rozporu s ust. § 1 odst. 3 písm. a) zák. č. 83/1990 Sb., jež vylučuje z režimu tohoto zákona sdružování občanů v politických stranách a v politických hnutích. Na základě této skutečnosti byla vůči jmenovanému sdružení uplatněna dne 27.7.2001 výzva ve smyslu § 12 odst. 3 zák. č. 83/1990 Sb. Následně rozhodlo MV dne 5.2.2002 o rozpuštění RM.

Poté, co Nejvyšší soud potvrdil rozhodnutí MV, založil bývalý zemský vedoucí RM Čechy Jiří Štěpánek politickou stranu s názvem *Nová síla*, která byla u MV zaregistrována dne 20.12.2002. Ustavující sjezd této politické strany, který se konal 18.1.2003 v Praze, přijal změnu jejího názvu na název ***Dělnická strana (DS)***. Tato změna byla zaregistrována MV dne 22.1.2003. Jiří Štěpánek byl zvolen předsedou a bývalý předseda Republikánské mládeže Martin Zbela 1. místopředsedou strany. Tato nově vzniklá strana je rovněž otevřená mládeži starší 15 let, a to formou organizace ***Mládež dělnické strany (MDS)***, která představuje formu kandidátství na členství v DS. Strana zaujímá odmítavý postoj k NATO, ke vstupu ČR do EU a kritizuje jevy, provázející zapojování ČR do euroatlantických struktur. První veřejná prezentace DS se uskutečnila na manifestaci “S občany o EU”, pořádané Národní stranou (17.3.2003). Na prvním sjezdu DS, který se konal dne 31.5.2003 byly zvoleny ústřední orgány strany. Předsedou se stal Tomáš Vandas a místopředsedou Jiří Štěpánek.²⁵

25) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000. Bod 2. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/index.html>. (srov. Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001. Bod 3. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2001/index.html>).

Republikáni Miroslava Sládka

Dne 12.7.2000 bylo Ministerstvem vnitra registrováno politické hnutí s názvem Nezávislá republikánská mládež. Toto hnutí se zúčastnilo v koalici nesoucí název Republikáni Miroslava Sládka spolu se SPR-RSČ a Sdružením důchodců České republiky podzimních voleb v r. 2000 do územně samosprávných celků. Volby pro tuto koalici skončili neúspěchem. V souvislosti s návrhem na konkurs podaným u MS v Praze na majetek SPR-RSČ (konkurs vyhlášen dne 21.2.2001) se hnutí zaměřilo na “převzetí její členské základny”. Na sjezdu konaném dne 9.12.2000 v Praze byla přijata změna stanov, na základě které se hnutí transformovalo v politickou stranu s názvem Republikáni Miroslava Sládka. Tato změna byla zaregistrována MV dne 25.1.2001. Republikáni Miroslava Sládka ideově navazují na SPR-RSČ. Na svých webových stránkách propagují Euronat. Tiskovinou strany zůstala Republika.

“Národní program Republikánů” všemi svými body plně odpovídá dikci používané bývalou SPR-RSČ. Za cíl si klade uchopení moci a řadu změn, avšak otevřeně nedeklaruje násilnou formu uchopení moci. Sídlem strany je Praha, sídla hlavních sekretariátů jsou Praha, Havlíčkův Brod a Brno.²⁶

Ostatní organizace:

- Vlastenecká republikánská strana VRS, později Pravá alternativa PA, prezentující se na veřejnosti i jako Národně sociální blok NSB
- Národně vzdělávací institut NVI
- Právo a Spravedlnost PaS
- Národní aliance NA
- Národní obec vlastenecká

(srov. Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002. Bod 3. Internet. Staženo 15.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2002/index.html>.)

26) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000. Bod 2. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/index.html>.

6. Levicový extremismus

Od počátku devadesátých let bylo rovněž pro tuto scénu příznačné pořádání demonstrací, manifestací a různých pochodů, což jí zůstalo vlastní dodnes. I ona vydává časopisy, organizuje setkání s obdobně zaměřenými zahraničními skupinami typu “Východ – Západ”, letákové akce, atd.

Příslušníci ultralevice se pokoušejí o vytvoření společnosti, v níž by panovala naprostá rovnost a mezi jejími členy by byly vzájemné harmonické vztahy, založené na principu sounáležitosti, tolerance, dobré vůle a obětavosti. Realizace této představy vyžaduje zrušení všech doposud existujících komunit (států), likvidaci hierarchického uspořádání společnosti (odstranění jakékoliv nerovnosti) a odstranění ekonomických rozdílů. Příslušníci ultralevice předpokládají, že člověk je sám o sobě dost dobrý, ale že je deformován zkaženou společností. Když se jí podaří odstranit, a nahradit takovým zřízením, ve kterém si všichni budou rovni a svobodní, zavládnou mezi všemi bratrské vztahy. Jednotlivé frakce ultralevicových hnutí se pochopitelně rozcházejí v názoru na uspořádání onoho ideálu a také v představě jeho realizace.

Ultralevicové hnutí je možno rámcově rozdělit do tří základních kategorií, a to na hnutí snažící se nastolit nové sociální uspořádání týkající se celého lidstva (militantní marxistické a autonomní ideologie), dále na hnutí usilující o nastolení nových vztahů mezi člověkem a přírodou (militantní ekologové a ochránci zvířat), a na hnutí, jejichž prioritou je nastolení nových vztahů mezi mužem a ženou (militantní odpůrci sexismu, apod.) Hnutí, která patří do první skupiny lze označit za nejnebezpečnější, protože usilují o totální zničení stávající společnosti. Hnutí, která patří do zbývajících dvou skupin, se snaží “pouze” o dílčí změny, o jejich společenské nebezpečnosti se proto nedá hovořit. Přívrženci militantních ekologů a ochránců zvířat i militantní odpůrci sexismu nedisponují ucelenou ideologií, proto se zpravidla rozpadají na různé frakce. Význačným a typickým rysem těchto směrů, z nichž jen některé jsou extremistické, je skutečnost, že oproti umírněným frakcím hnutí se stejnými cíly (a ty naprosto převládají), radikálnější frakce upřednostňují prosazování svých požadavků

pomocí nátlakových skupin, které se vyznačují vysokým radikalismem. Některé jejich aktivity dokonce mohou mít charakter až terorismu. Jestliže se však přetransformují do politické strany, své radikální vystoupení a požadavky značně korigují a “zjemňují”, aby získali na svou stranu voliče, a také musí vystupovat v mezích stanovených zákonem o politických stranách a hnutích.

Ultralevicová hnutí vychází ze známého hesla francouzských revolucionářů “líberté, égalité, fraternité” (volnost - svoboda, rovnost, bratrství). Toto heslo se však v současné době stalo základem ideologie všech demokratických společností a plně se s ním ztotožňuje i pravice. Levicoví extremisté jej však značně zdeformovali svým osobitým výkladem. Levicoví extremisté, kteří se snaží vytvořit zcela “svobodný” stát, buď na bázi marxismu - leninismu nebo anarchie, k těmto silně deformovaným a výkladem pozměněným hodnotám přidávají ještě racionalismus (racionální jednání, uvážené, s vědomím si všech důsledků a následků), a to na rozdíl od pravicových extremistů, kteří většinou jednájí zcela iracionálně.

Subjekty současné extrémní levicové scény, které mohou být vážnou hrozbou pro současnou demokratickou společnost, tak lze při jiném úhlu pohledu v zásadě rozdělit na vzájemně provázané anarchoautonomní hnutí a na fundamentalistické komunisty:

- *levicově extremistické organizace anarchistického typu* – jedná se o anarchoautonomní skupiny, tyto jsou spojeny mlhavými vizemi jakési absolutní svobody a negativistickým postojem vůči “měšťákům” a “buržoazii” (označení pro spořádané občany). Mají tendenci se napojovat na všechna “protestní hnutí” - od ekologů až pod ortodoxní komunisty. Jejich idea nestanovuje pozitivní řešení a systém, ale snaží se napadat vše existující, neboť to je to špatné. Vzhledem k založení jedinců a individualismu je (i historicky) toto hnutí málo schopné dlouhodobé strategie, která by vedla k převzetí moci. Nespokojenci, toužící po radikalitě a “akci”, tudíž mohou z tohoto hnutí vytvářet buď čistě teroristické skupiny, anebo hledají uspokojení v ultramarxistických ideologiích, zejména v trockismu a bolševismu. Tím je omlazována druhá základní část levicově extremistické scény – nebolševické organizace a skupiny.

- *neobolševické skupiny a organizace*, jejichž cílem většinou bývá rekonstrukce bývalého komunistického systému s vedoucí úlohou komunistické strany stalinského typu. Současnou situaci chápou jako krizi společnosti, socialismus v leninsko - stalinském pojetí představuje z jejich pohledu jedinou pokrokovou alternativu. Neobolševická scéna je reálně zakotvena v konkrétních společenských a politických podmínkách. Je více sofistikovaná, má za sebou zkušenosti světového “dělnického” hnutí, je ochotna čekat na vhodnou situaci a tuto situaci připravovat konspirativně, v ilegalitě. Své cíle i úsilí bere velmi vážně (boj tříd, boj proti reakci či kontrarevoluci atd.). To ji činí pro společnost rizikovou – reminiscencemi na minulý režim a šikovně stylizovaným populismem lze ve společnosti vyvolat touhu po nějaké formě autoritativního režimu. Její nebezpečnost zvyšuje i fakt, že se její příznivci a členové v ničem neodlišují od průměru společnosti a běžných norem chování (věk, zjev, způsob života).²⁷

Ve srovnání s pravicově extremistickou scénou, jejíž nebezpečnost je v obecném povědomí zafixována především ve spojitosti s brutálními útoky a dalšími aktivitami příznivců hnutí skinheads, je levicově extremistická scéna vnímána společností mnohem tolerantněji. Důvodem k tomu jsou většinou tvrzení, že tyto skupiny veřejně nedeklarují potlačování práv a svobod ostatních občanů. Tak je podceňována skutečnost, že v případě realizace cílů těchto levicových extremistů je přímým důsledkem ohrožení pluralitní demokracie a občanských svobod. Při monitorování extremistické scény v České republice nelze levicově extremistickou scénu vydělovat a opomíjet. Nese v sobě obdobná potenciaální rizika jako pravicově extremistická scéna, zvýšená navíc o to, že její vazby do systémových struktur státu jsou podstatně lepší.

Z bezpečnostního hlediska k nejčastějším konfliktům stoupenců extrémní levice se zákonem dochází u anarchistů v souvislosti s protestními akcemi, především demonstracemi, pořádanými zejména na protest proti údajnému nárůstu fašistických, rasistických a xenofobních tendencí ve společnosti, k ekologii, apod. Neohlášené akce zpravidla vyústí v otevřený střet s policií, kdy působí davový efekt, při kterém jsou vedeny útoky zejména proti majetku. Tyto útoky zpravidla vyprovokují členové hnutí punk, kteří se na aktivitách extrémní

27) Kolektiv autorů. Extremismus...Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1999, s. 23 – 24.

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií (1997). Internet. Staženo 10.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>, s. 9 – 10).

levice a zejména autonomního hnutí aktivně podílí a působí jako úderné hroty. Tyto násilné projevy nejsou zatím v ČR časté a tragické. Kromě střetů s policejními složkami se členové zejména autonomního hnutí při demonstracích dostávají do střetů s neofašisty, kteří přímo napadají protestní akce autonomů nebo po skončení akce fyzicky napadají rozcházející se nebo osamocené anarchisty.

6.1. Anarchoautonomní scéna

Samotný anarchismus se jako antiautoritářský politický proud konstituoval v 19. století v rámci širokého proletářského hnutí. Obecné kořeny “lidské volnosti” jsou však mnohem staršího data. Anarchisté usilují o společnost bez státu, v níž jsou individuální zájmy realizovány na základě dobrovolné dohody a bez přítomnosti státního nátlaku a donucení. Za utlačovatelské ovšem anarchisté považují i soudobé demokracie, a proti jejím institucím a reprezentantům bojují, a to mnohdy i násilnými metodami (rozhodně však ne všichni anarchisté používají násilí).

V kontextu nereálného utopismu (snaha o rovnost individuů provází současně její popření) a odporu k soudobé demokracii lze o anarchismu z velké části hovořit jako součásti levicového extremismu (s výjimkou anarcholiberalismu). Je však třeba zdůraznit, že anarchismus se vymezuje i vůči (z jeho pohledu) autoritářskému marxismu - leninismu.

Anarchismus bývá tradičně v masmédiích i v myslích lidí spojován s představou hnutí, které se otevřeně hlásí k násilí, teroru apod. To ovšem platí pouze pro anarchisty tzv. “tvrdého jádra”, skupinu osob, která z důvodů osobního prospěchu nebo fanatického přesvědčení o neomylnosti svých názorů a idejí neváhá použít jakýchkoliv metod k dosažení cíle. Je pak otázkou, jak toto “tvrdé jádro” je schopno přesvědčit a zmanipulovat ostatní členy extremistického hnutí k boji za “skupinové cíle”. Tento boj pak může snadno nabýt ozbrojených forem, a protože takto extrémně laděná hnutí nemohou rozpoutat v jinak stabilní společnosti otevřený vojenský konflikt s ozbrojenou státní mocí, uchylují se k provádění

záškodnických a teroristických akcí. Vzhledem ke své základní ideologii, kterou je odmítání centralizované moci a státního aparátu, je současné anarchistické hnutí roztrženo do malých, prakticky nezávislých skupin, navzájem se odlišujících svým složením i programem. Tato roztrženost je z bezpečnostního hlediska pozitivním jevem, protože anarchistům tak schází “úderná síla” na hromadné teroristické akce. Naopak za negativní lze označit jejich větší konspirativnost a překvapivost jejich akcí. Svůj hendikep roztrženosti je však do určité míry vyvažován schopností napojit se na legálně působící politické subjekty stojící zpravidla na okraji politického spektra, které mohou anarchistické hnutí využívat k prosazování svých zájmů. Nebezpečnost těchto, svým počtem nevýznamných anarchistických hnutí, spočívá také v tom, že působí a své akce organizují i ze zahraničí.

V rámci anarchismu vykryštovalo několik základních proudů, které jsou charakterizovány jednak pozicí jednotlivce v anarchistickém hnutí (individualistický anarchismus, anarchokomunismus, anarcholiberalismus, anarchofeminismus, ekoanarchismus, apod.), a jednak strategií k dosažení anarchistické společnosti (anarchosyndikalismus, sociální anarchismus, anarchoterorismus, anarchopacifismus).

Anarchismus ovlivnil i ideově volněji ukotvenou ultralevicovou subkulturu autonomů (v ČR je však obtížné anarchisty a autonomy jednoznačně oddělit, proto např. bezpečnostní složky často používají pojem anarchoautonomové), vlivný je i v punkové mládežnické subkultuře, která se vytvořila koncem 70. let (anarchismus v ní vyznávají tzv. anarchopunks). Projevují se i v anti(alter)globalizačním hnutí, kde část anarchistů a autonomů působí i v násilnickém uskupení Černý blok (Black Bloc). Anarchisté se rovněž angažují v kampani na pomoc ilegalizovaným imigrantům s názvem No Borders!

Anarchisté jsou aktivní i v antifašistických kampaních Antifa a Good Night White Pride (která vznikla v levicovém hardcoreovém prostředí, jedná se o široké spektrum aktivit jako jsou propagační koncerty, demonstrace, letákové, nálepkové a plakátovací akce, pouliční násilí, apod.).

Další kampaní je kampaň “Žádné prachy náckům!”, inspirovaná německou “Kein Bock auf Nazis”, v ČR realizovaná i pod heslem “We will rock you” (nejedná se o původní ultralevicové heslo). Dochází při ní k útokům na obchody a firmy, které jsou chápány jako nacistické, tj. různé obchody s oblečením, tetovací studia, army-shopy, apod., které buď vlastní příslušníci neonacistické scény nebo nabízejí věci určené pro krajní pravici. V rámci kampaně jsou rozbíjeny či zasprejovány výlohy, zazdívány vchody, realizovány blokády vchodů, apod.

Autonomní scéna – roztržštěnost anarchistických “bojůvek” však již vede k vytváření tzv. autonomní scény. Autonomní scéna je souhrnem hnutí a organizací s různými ideologiemi s nejextrémnějšími názory. Tyto skupiny jsou vysoce militantní a v zahraničí jsou považovány za hlavní nositele ultralevicového teroru. Přesto, že autonomním seskupením schází jednotná ideologie ke svým společným “bojovým akcím”, dokáží se semknout a podřídit se skupinovému velení a kázni. Smíšením nejrůznějších ideologií došlo v autonomním hnutí k vytvoření zcela nekonzistentního programu, který lze charakterizovat jako:

- boj proti německému (fašistickému) imperialismu,
- snaha o odstranění kapitalistické společnosti,
- boj za ochranu přírody a zvířat,
- boj za lidská práva a obranu menšin,
- rozhodný odpor proti tzv. sexismu.

Ideologická propagace myšlenek anarchoautonomních hnutí je prováděna všemi dostupnými prostředky, zejména tiskovinami, letáky, prostřednictvím internetu, apod., ke své vlastní propagandě využívají i některá vystoupení hnutí skinheads. Mezi aktivity anarchoautonomního spektra patřilo i pořádání různých koncertů. K nejvýznamnějším akcím levicově extremistických skupin patřily tzv. Street Party.

Hlavním zájmem anarchoautonomních skupin je v současnosti boj proti tzv. globalismu, tj. proti současnému celosvětovému politickému systému a proti nadnárodnímu ekonomickému systému, jehož reprezentanty a symboly jsou mezinárodní obchodní organizace a nadnárodní společnosti (např. WTO, Mc Donald’s, Shell, atd.). Dalším jejich nosným tématem je

“antifašismus” s tím, že za fašismus bývá označován celý současný euroatlantický společenský systém, včetně státu a jeho orgánů. Anarchoautonomní postoje nacházejí ohlas především mezi skupinami alternativně orientované mládeže. České anarchoautonomní skupiny udržují četné mezinárodní styky s obdobně orientovanými skupinami. Ve všech regionálních anarchoautonomních skupinách docházelo v průběhu jejich vývoje k postupné profilaci militantních jedinců. Tito jedinci neváhali vyhledávat ostré střety s fašistickými a neonacistickými skinheady, neboť preferují aktivní boj proti fašismu a rasismu.

S českým anarchismem a autonomy je úzce spjat i squatting, který je však ve světě vázán i na jiné ideové směry.

Squatt = ilegální obydlování cizích, do té doby zpravidla nevyužívaných, nemovitostí, spojených se sociálními požadavky. Jedná se o aktivity stoupců alternativního života v tzv. squattech. Squatt znamená nelegálně, tj. bez svolení majitele, obsazený objekt komunitou nejčastěji mladých lidí. Jde o způsob společenského protestu, který se rozšířil na přelomu 70. a 80. let v různých městech západní Evropy. Baštou tohoto směru se stal zejména Berlín. Osazenstvo squattů tvoří nejenom mladí nezaměstnaní, bezdomovci, imigranti, ale i intelektuálové, pro které je tento způsob života šancí odpoutat se od vlivu rodičů a realizovat v praxi své představy o způsobu života. Někteří squatt považují za životní filosofii, jiní za přechodné řešení své současné životní situace, a další v něm zase spatřují jakýsi předvoj sociální revoluce. Společná jim je kritika stávajícího společenského systému, který pokládají za neetický, nemorální, založený na zisku a vykořisťování. Některé squatty se však staly útočištěm narkomanů a kriminálních živlů. Většinu squatterů je však možné z bezpečnostního hlediska považovat za bezproblémové, pokud nezasáhne jiná moc a nezačne je násilně vystěhovávat z obsazených objektů. V České republice vznikly squatty především v Praze. Squatting nemá svou vlastní ucelenou a jednotnou ideologii, řídí se heslem – **obsad' a žij**. Při jeho realizaci dochází k porušování zákona a naplnění skutkové podstaty trestného činu neoprávněný zásah do práva k domu, bytu, nebo nebytovému prostoru dle § 249a) tr. zákona.

PUNKS – ne zcela vyhraněnou příslušnost k názorovému proudu zaujímá hnutí PUNKS, které i přes tuto nevyhraněnost se spíše blíží k levicově zaměřenému extremistickému hnutí. Hnutí PUNKS (také pankáči, v překladu – mizerný, nesmyslný) je hnutí mládeže, vzniklé koncem 60. a počátkem 70. let minulého století jako reakce na neúspěch filosofie hippies. Je vázáno na v té době vzniklý rockový směr, vyznačující se jednoduchou technikou a údernými texty, vyjadřující nesložitými texty skepsi ze současného světa, pesimismus, ironii a provokaci společnosti. Tento směr se stal i názvem hnutí. Jeho přívrženci se oblékají nápadným výstředním způsobem, často až šokujícím veřejnost, s četnými doplňky oděvu jako ozdoby z řetízků, cvočků a kovových předmětů. Nezbytným doplňkem je typická úprava vlasů. Přívrženci hnutí punk mají kritický až anarchistický přístup ke společnosti, vyjádřený heslem *NO FUTURE* (žádná budoucnost). Většina příslušníků hnutí punks, kteří užívají drogy, je volně napojena na anarchisty. Jejich nepočtená část, tzv. NAZI PUNKS participuje na akcích skinheads, dále se účastní společných akcí s anarchisty. Pro uvedené hnutí je dále charakteristické jeho sepětí s hudebními skupinami žánru rock, heavy metal, aj. Trestné činnosti se dopouštějí zejména pod vlivem návykových látek.²⁸

Organizace Anarchoautonomní scény:

Československá anarchistická federace ČSAF

Hlavním představitelem anarchoautonomního hnutí je rekonstruovaná Československá anarchistická federace (ČSAF), která sdružuje autonomní skupiny z celé České republiky, včetně Anarchosyndikalistické federace. ČSAF je součástí mezinárodní organizace s názvem Internacionála Anarchistických Federací (IAF/IFA) - Anarchistická internacionála. Aktivity ČSAF jsou velmi různorodé – vydává vlastní časopis, pořádá demonstrace apod.

28) Chmelík, Jan. Extremismus...I. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997, s. 14 – 18.

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií (1997). Internet. Staženo 10.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>, s. 8 – 9).

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií nebo páchaných příznivci extremistických skupin a o aktivitách extremistických uskupení na území České republiky v roce 1998. Bod 3. Internet. Staženo 10.10.200. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/1998/obsah.html>, s. 5 – 6).

Jako federace autonomních a ideově různě zaměřených frakcí a uskupení nemá ČSAF centralizované vedení, ale má stabilní program, jehož rámec tvoří sociální anarchismus. Není registrována u Ministerstva vnitra. Pobočky má na celém území ČR. Udržuje intenzivní zahraniční kontakty především s partnery v Německu, ale i v Polsku a Ruské federaci. Úzce spolupracuje s mezinárodní radikální anarchistickou strukturou People's Global Action.

Původně Česká anarchistická federace ČAF vznikla v roce 1995, po sjezdu v r. 1997, na kterém bylo rozhodnuto o připojení slovenské pobočky, došlo ke změně názvu na ČSAF. V té době bylo aktuálním cílem ČSAF vytvořit revoluční odbory a vyvolat generální stávkou. I když je v anarchoautonomním prostředí nejpočetnější organizací, její aktivisté na takový úkol nestačili. V důsledku toho se tak těžištěm její činnosti stalo vydávání nejrůznějších tiskovin, pořádání sjezdů a schůzek, i organizace anebo účast na nejrůznějších demonstracích. ČSAF v té době zorganizovala různé protestní akce, pokračovala v protestech proti nadnárodním společnostem Shell, Mc Donald's, aj., jako symbolům kapitalistické společnosti, které byly součástí probíhající mezinárodní kampaně. Na přelomu tisíciletí patřila k hlavním aktivitám ČSAF organizace různých "street party" a demonstrací proti fašismu, při nichž často docházelo k otevřeně násilným vystoupením a konfrontaci se státními orgány.

ČSAF sama sebe charakterizuje jako antiautoritářskou organizaci svobodomyšlných lidí, kteří se nehodlají smířit se současným společenským systémem, jenž se dle jejich názorů zakládá především na dvou pilířích útlaku a vykořisťování – státu a kapitalismu.

Ve své programové rétorice se ČSAF striktně vyhýbá používání rétoriky třídního boje. Ve své kritice existujícího systému se zaměřuje na propojení moci (donucení) a kapitálu. Základní tezí, s níž operuje, je, že stát vznikl k obraně soukromého vlastnictví a že kapitalismus potřebuje podnikat v efektivních podmínkách kontroly společnosti. Samotná kapitalistická organizace ekonomiky je kritizována zejména v oblasti průvodních jevů globalizovaného kapitalismu. Těmito průvodními jevy míní konzum a s ním spjatou nadprodukcí výrobků, vyčerpávání zdrojů surovin, energie, ničení ekosystémů a narůstající moc a nekontrolovatelnost nadnárodních korporací, velkých investorů a finančních spekulantů. Komplex otázek spojených s představou rekonstrukce společnosti vnímá ČSAF

tak, že neprivilegované třídy musí samy vybojovat a udržet svobodu a sociální spravedlnost. Programově se tato organizace zaměřuje na mládež.

ČSAF funguje na principu dobrovolnosti. Rozhodování i činnost vychází výhradně ze zdola, od členské základny.

Směrování ČSAF, rotace funkcí a případné celoorganizační změny jsou projednávány vždy na sjezdech členské základny, které se konají zpravidla dvakrát do roka. Česká a slovenská část ČSAF jsou ve svém rozhodování autonomní. Členskou základnu tvořilo koncem r. 2000 cca 20-30 osob.

Tiskoviny – Anarchistická revue Existence je vydávána čtvrtletně. V nabídce na webových stránkách ČSAF dále figurují tiskoviny A-kontra, Konfrontace, Solidarita, publikace slovenských organizací Zdola a Priama akcia, nášivky ABC či samolepky “Food not bombs”. Dále ČSAF vydává plakáty, letáky a publikace, zaměřené převážně na anarchistickou teorii a praxi. Vytvořila také funkční distribuční síť těchto materiálů.

V rámci svých aktivit ČSAF pořádá různé kulturní akce, na nichž získává finanční prostředky pro svoji činnost, a dále veřejné akce jako např. demonstrace, infostánky, atd., které většinou bývají součástí kampaní vedených ČSAF. Vně anarchistického hnutí se snaží o spolupráci s takovými organizacemi, které se zaměřují na dílčí problémy současné doby a programově neprosazují zachování “sociálně nespravedlivé společnosti”.

Stejně jako většina ostatních anarchistických a autonomních skupin a organizací se i ČSAF zapojila do Iniciativy proti ekonomické globalizaci – Praha 2000 (INPEG), rovněž tak do koordinace aktivit spojených s mezinárodní iniciativou na podporu vězněných a zadržovaných anarchistů tzv. Anarchist Black Cross (ABC).

Anarchistický černý kříž ABC při ČSAF

Působí v rámci organizace jako iniciativa pomáhající především finančně anarchistům a ostatním radikálně levicovým neautoritářským aktivistům, kteří jsou pronásledováni “státní

mocí v podobě policie a soudů”. Mezi další aktivity ABC patří posílání protestních e-mailů, dopisů a faxů, pořádání protestních demonstrací před zastupitelskými úřady atd. V kauzách českých anarchistů obvykle směřuje tyto nátlakové akce na Kancelář prezidenta republiky, Ministerstvo spravedlnosti či Ministerstvo vnitra.²⁹

Federace sociálních anarchistů FSA

Tato neregistrovaná organizace vznikla na podzim roku 1997, když sjezd ČAF (později ČSAF) odmítl deklaraci anarchosyndikalistické frakce, v důsledku čehož došlo k odštěpení politicky orientovaných anarchistů od ČSAF. Frakce se proto rozhodla vystupovat jako samostatný subjekt pod názvem Federace sociálních anarchistů. Profilovala se jako radikální organizace s ideovou orientací na anarchosyndikalismus.

FSA sice zastává kritický postoj vůči ČSAF, ale zároveň se účastní většiny akcí organizovaných ČSAF. Při veřejných vystoupeních se projevuje radikálně. Členové FSA projevují snahu přenášet své aktivity do sociálně problematických regionů ČR. Snažili se působit mezi nezaměstnanými a dělníky, neboť jejich cílem je založit samostatné anarchistické dělnické odbory. FSA úzce spolupracuje s další anarchistickou organizací Antifašistickou akcí. Odmítá naopak spolupráci s trockisty a komunisty.

Pro FSA je stát nástrojem vládnoucí třídy, který slouží k obraně jejích zájmů. Podle ní je ekonomický boj pouze součástí boje za novou dějinnou šanci umožňující lidstvu vyvíjet se v beztřídní společnosti založené na spolupráci, solidaritě a vzájemné pomoci. FSA operuje s představou postupného vzniku malých propagandistických skupin na pracovištích nebo v místech bydliště spojujících se ve společné federativní organizaci. Postupné rozšiřování agitačních buněk v silnější lokální organizace má být provázeno přesunem těžiště činnosti na podporu a organizování sociálního boje. Předpokladem úspěchu pro FSA je získání podstatné

29) Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií nebo páchaných příznivci extremistických skupin a o aktivitách extremistických uskupení na území České republiky v roce 1998. Bod 3. Internet. Staženo 10.10.200. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/1998/obsah.html>, s. 5 - 6.

(srov. Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000. Bod 2. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/index.html>).

(srov. Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001. Bod 3. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2001/index.html>).

(srov. Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002. Bod 3. Internet. Staženo 15.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2002/index.html>).

části společnosti pro projekt samosprávné a beztřídní společnosti.

Tiskoviny – noviny FSA Svobodná práce jsou vydávány měsíčně. FSA kromě toho, že vyvíjí intenzivní publikační činnost, založila anarchistické odbory. Odborový svaz Rovnost (OS-R) je součástí Mezinárodní asociace pracujících.

V rámci FSA počala v roce 2001 pracovat *Antifašistická skupina FSA* (AFS FSA). Ta jako svoji první veřejnou akci uspořádala v Praze 4 dne 2.12.2001 demonstraci proti “Nacistickému násilí na Jižním městě”. Aktivisté svolání demonstrace zdůvodnili nárůstem počtu útoků pravicových extremistů na tomto sídlišti. Spolupracuje zejména s AFA a prosazuje obdobné myšlenky. Při postupu proti aktivitám neonacistů upřednostňuje, kromě propagační činnosti, kulturních a vzdělávacích aktivit či odstraňování fašistické propagandy a argumentace fašistů, monitoring a “likvidaci nacistických aktivit”, přičemž za nejúčinnější považuje zřízení domobrany. Aktivity členů AFS FSA jsou založeny na principu přímé akce a své cíle jsou schopni prosazovat i silou. Patří mezi nejradikálnější osoby při demonstracích. Obvykle vytvářejí ochranu před napadením ze strany pravicových extremistů, zejména příznivců hnutí skinheads. Cvičí se v asijských bojových sportech a zdokonalují svoji fyzickou kondici. Jejich agresivita se také projevuje v napadání příznivců bolševických, komunistických a trockistických organizací, a to přímo v průběhu demonstrace. Pro militantní postoje členů této organizace s ní nechtějí některé anarchistické skupiny spolupracovat, některé ji zase tolerují a využívají jejich služeb při svých akcích k ochraně před napadením.

Antifašistická akce AFA

Neregistrovaná organizace AFA vznikla v červnu 1996. Vznik AFA byl inspirován existencí zahraničních, zejména německých, organizací AFA. Tyto jsou na německé anarchoautonomní scéně považovány za jedny z nejmilitantnějších skupin vůbec. Jejím programem je tzv. antifašismus, boj s fašisty chápe doslova jako vyvolávání násilných střetů s příznivci hnutí skinheads, přičemž AFA klade rovnítko mezi fašismus a existující politicko – ekonomický systém. AFA sdružuje radikální militantní antifašisty, kteří přednostně vyvíjejí svou činnost v jednotlivých lokalitách a regionech, je však propojena s ostatními zahraničními

AFA organizacemi.

Hlavním úkolem této organizace je boj proti projevům rasismu, antisemitismu, fašismu, xenofobii, sexismu, bolševismu a zejména neonacismu ve společnosti. Rovněž však prosazuje boj proti kapitalismu a státu a ve spojitosti s tím propaguje anarchistické myšlenky. Uvedené cíle bývají však v řadě případů zneužívány a stávají se se jen záminkou pro pouliční bitky při demonstracích a k napadání osob z prostředí skinheads. Rovněž slouží k inzultaci trockistických, komunistických a bolševických skupin. Při hromadných demonstracích různých anarchistických organizací a skupin jdou členové této organizace převážně v čele, skryti za transparentem, v černém oblečení maskováni kuklami a šátky. Kromě demonstrací AFA organizuje koncerty, přednášky, workshopy a výcvikové tábory, tzv. Campy. Dále se zabývá monitoringem pravicových (zejména skinheadských) akcí a koncertů. Fotografie osob zadokumentovaných aktivisty AFA na těchto akcích jsou posléze pravidelně zveřejňovány na jejích webových stránkách spolu s dalšími údaji k nim.

AFA spolupracuje především s FSA, hlavně s Antifašistickou skupinou FSA, Feministickou skupinou 8. března, ale i s méně radikálními organizacemi jako jsou ČSAF a ORAS.

AFA udržuje intenzivní zahraniční kontakty, zejména s obdobnými skupinami v Německu, Dánsku, a Švédsku. Její zástupci se v minulosti zúčastnili tzv. Antifa Sommer Camp-u v Berlíně. Příslušníci německých AFA se naopak účastnili některých protifašistických anarchistických akcí v ČR. Koncem roku 1999 se uskutečnil na Mostecku sjezd AFA, z něhož vyplynulo, že její příslušníci chtějí z AFA vybudovat poměrně malou, přísně výběrovou a radikální skupinu se širokým okruhem akceschopných sympatizantů. Sjezd AFA deklaroval, že "existenci fašismu podmiňuje kapitalistický systém a proto je boj proti tomuto systému naprosto legitimní".

AFA považuje odstranění kapitalismu a státu a vznik svobodné sociálně spravedlivé a beztřídní společnosti jako základní předpoklad zabráňující fašismu a růstu krajní pravice. Toto je možné však jedině v době skutečných společenských změn, dosažených sociální

revolucí, kterou podnítl revoluční anarchistické hnutí. AFA v dlouhodobém revolučním cíli vidí svůj úkol v přípravě podmínek pro tyto revoluční změny. AFA zásadně odmítá pacifismus v antifašistickém hnutí a považuje ho za jed, který v minulosti zapříčinil miliony mrtvých a strádajících. V rámci antifašistického boje hodlá šířit militantní duch. Současné aktivity AFA směřují především ke snaze o potlačení jednotících se neonacistického hnutí v ČR. AFA působí v Praze, Brně, severních Čechách a na Zlínsku. Vydává časopis AKCE! a založila e-mailový mailing list.

Ostatní organizace:

- Organizace revolučních anarchistů Solidarita ORAS³⁰

6.2. Neobolševická a nacionalistická (všeslovanská) scéna

Neobolševičtí a nacionalističtí extremisté mají dosti silné pozice ve společnosti, a to nejen mezi starší a střední generací, ale v současné době získávají širší ohlas i mezi mládeží. Jejich základní snahou je obnova konstituování nějaké formy autorativního či totalitního režimu

Deklarovaným nebo implicitním cílem těchto skupin je opětné získání moci a rehabilitace předchozího mocenského rozdělení světa na dva tábory. K tomu je využívána idea sjednocení slovanských národů (států) pod vedením silného Ruska. Kromě klasické marxisticko-leninské ideologie se objevují jako součást jejich postojů výrazná xenofobie, šovinismus, a v některých případech antisemitismus; jde o faktory, které otevírají cestu i k faktické spolupráci představitelů extremistické pravice a levice.

V druhé polovině devadesátých let minulého století došlo k nárůstu veřejných projevů neobolševických a nacionalistických skupin a organizací, které jsou často personálně

30) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000. Bod 2. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/index.html>.
(srov. Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001. Bod 3. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2001/index.html>).
(srov. Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002. Bod 3. Internet. Staženo 15.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2002/index.html>).

propojeny. Snaha o získání většího veřejného ohlasu a získání širšího okruhu sympatizantů vedla k akcentování nacionálních aspektů (zdůrazňování národních hodnot a vyzdvihování příslušnosti ke slovanské etnické a jazykové skupině), a to na úkor ryze ideologicky motivovaných projevů. Tato nacionální, panslovanská rétorika, je pro neobolševické skupiny vhodnějším nástrojem pro získání široké podpory pro své snahy, neboť nacionalistické postoje jsou přijatelné i pro jiné, nekomunisticky orientované subjekty, včetně pravicových extremistů. Nacionalistické skupiny kladou důraz na “vlastenectví”, obranu a prosazování českých, národních zájmů, které jsou podle nich nejvíce ohroženy současnou orientací na euroatlantické struktury, které účelově dezinterpretují jako germanizaci slovanského prostoru. Soustavně obviňují ústavní a vládní činitele z kolaborace a zrady národních zájmů. V jejich pojetí je základem národních zájmů udržení ČR mimo evropské struktury, ve sféře vlivu mocensky silného Ruska. S tím souvisí i obhajoba bývalého komunistického režimu.

Vstup slovanských států do NATO a EU bývá interpretován jako prosazení germanizace Slovanů. Objevují se i návrhy na vytvoření slovanské federace či konfederace. Ideál slovanské jednoty a význam slovanských národů pro světovou civilizaci bývá stavěn do protikladu integračním snahám postkomunistických států, které byly označovány jako projev germánského imperialismu.

Neobolševické skupiny a organizace:

Strana československých komunistů SČK, později Komunistická strana Československa KSČ

Byla založena dne 22. dubna 1995 na tzv. Sjezdu obnovy a poté zaregistrována u Ministerstva vnitra. Předseda Ing. Miroslav Štěpán, sídlo Praha, tiskovina Československý komunista/Jiskra.

Jde o politický subjekt, ideologicky vycházející z ideologie marxismu – leninismu, který ve svých interních materiálech deklaruje jako svůj cíl nastolení diktatury proletariátu v ČR. Tímto SČK apriori deklaruje možnost zavedení totalitního systému, potlačujícího lidská práva

a občanská práva a svobody, neslučitelného s pluralitní demokracií a s koncepcí právního státu (tj. nadřazení práva nad státem).

Rozpad světové socialistické soustavy v čele se SSSR hodnotí jako výsledek spiknutí zahraničních zpravodajských služeb a zrádců z řad bývalé politické reprezentace socialistických států. Polistopadový vývoj v Československu a v České republice chápe jako kontrarevoluci a velezradu. Po uchopení moci je připravena se nekompromisně vypořádat se všemi “velezrádci”. Ideologicky strana klade důraz na integrální bolševismus, projevuje se snahou revidovat negativní hodnocení osobnosti J.V.Stalina. SČK se snaží prosadit jako jediná autentická komunistická strana a výhledově získat do svých řad většinu komunisticky smýšlejících občanů.

V současné době má SČK vytvořenu organizační strukturu na krajské, okresní i místní úrovni. Členskou základnu tvoří přibližně 3000 osob. Kromě této členské základny má SČK určitý okruh sympatizantů. V roce 1999 se SČK zapojila do kampaně proti NATO a proti akcím NATO na Balkáně. Rovněž deklarovala svou kontinuitu s Komunistickou stranou Československa, která byla zákonem č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu, označena za zločinnou a zavrženíhodnou organizaci. Generální tajemník ÚV SČK se k této kontinuitě přihlásil na tiskové konferenci dne 4. prosince 1999, kterou uspořádal po skončení XIX. Sjezdu strany. Zde bylo rovněž oznámeno podání žádosti u Ministerstva vnitra o změnu názvu SČK na KSČ. Velká účast zahraničních hostů na tomto sjezdu byla odrazem rozvoje mezinárodních kontaktů strany. Její zahraniční aktivity jsou poznamenány snahou propojit mezinárodní nebolševické skupiny do jedné nadnárodní struktury a koordinovat jejich činnost. Zároveň participuje na tzv. “všeslovanském” hnutí”.

V prostředí KSČ přetrvával zájem představitelů strany o získání vlivu na parlamentní KSČM. Podle vyjádření představitelů KSČ rostl zájem o členství ve straně především mezi mladými lidmi. V rámci KSČ pracovalo několik komisí, jejichž úkolem bylo objasnit odpovědnost konkrétních osob za události v roce 1989, které KSČ považuje za kontrarevoluční převrat. Jedním z nejdůležitějších zájmů KSČ byla i otázka majetku předlistopadové KSČ. Zároveň KSČ považuje stávající parlamentní systém za přetržitý.

V r. 2005 došlo ke spuštění internetových stránek neregistrované organizace Komunistická strana Československa – Československá strana práce (KSČ – ČSSP) – jedná se o frakci KSČ, vedenou odpůrcem Ing. Štěpána Ludvíkem Zifčákem.

Komunistická mládež Československa KMČ

V rámci severomoravských organizací SČK vznikla v dubnu 1999 radikální skupina mladých členů SČK s názvem Komunistická mládež Československa. Nemá statut občanského sdružení, registrovaného u Ministerstva vnitra, a formálně není ani organizační součástí SČK (nyní KSČ), ačkoli působí jako její mládežnická sekce.

Pro členy této organizace je charakteristická netrpělivost při vyčkávání na vznik tzv. “revoluční situace” a sklon k radikálním akcím. Při svých aktivitách mají členové KMČ tendenci k militantním projevům, při nichž nelze vyloučit možnost projevů demonstrativního násilí. Realizace jejich akcí nebyla úspěšná. Členové organizace se také nabízeli jako živé štíty do Jugoslávie a vydávali militantní tiskovinu Pochodeň, kde mj. vyzývali : “Ať žije příští socialistická revoluce! Ať žije nový únor 1948”!³¹

Ostatní organizace:

- Komunistické hnutí Československa KHČ
- Sjednocená fronta SF
- Skupina revoluční mládeže REVO

31) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000. Bod 2. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/index.html>.
(srov. Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001. Bod 3. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2001/index.html>).
(srov. Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002. Bod 3. Internet. Staženo 15.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2002/index.html>).
(srov. Kolektiv autorů. Extremismus... Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1999, s. 24).

Všeslovanství

Mezi levicovými extrémisty převážně neobolševické orientace je rozšířena podpora programu tzv. “slovanské vzájemnosti”. Podle jejich názoru jsou po rozpadu socialistické soustavy ve střední Evropě státy s převahou slovanského prvku ohroženy agresivní “germanizací”, maskovanou integračním procesem do NATO a EU, a slovanské národy mají jedinou možnost, jak si uchovat slovanskou identitu a svébytnost, a to přispět k velmocenskému postavení Ruska a začlenit se do jeho mocenské sféry.

Na základě této historicko – politické interpretace tuto “všeslované” pozitivně hodnotí existenci “světové socialistické soustavy v čele se SSSR” a komunistických režimů nastolených ve slovanských zemích po druhé světové válce. Současný vývoj v bývalých socialistických zemích hodnotí naopak velmi negativně: odmítají pluralitní demokracii i principy tržního hospodářství jako kapitalismus, namířený podle jejich názoru proti slovanským zájmům. Národnostní princip nadřazují nad principy občanské společnosti a v jejich rétorice zaznívají nejen silně xenofobní a šovinistické tóny, zejména ve vztahu k německému národu, ale i tóny antisemitské. Velmi často se jedná o promyšlenou taktiku neobolševistických organizací, jejímž cílem je získat nemalou část veřejnosti ve středoevropském regionu pro své politické a mocenské zájmy. Neobolševicky orientovaní “všeslované” předpokládají, že ruku v ruce s obnovením velmocenského postavení Ruska dojde i k restauraci komunistických režimů v bývalých socialistických státech, resp. dojde k vytvoření nějaké obdoby totalitního (komunistického) režimu.

Hlavním představitelem hnutí “slovanské vzájemnosti” je Mezinárodní slovanský výbor v Moskvě, o jehož ustavení bylo rozhodnuto v roce 1998 v Praze na Všeslovanském sjezdu, který by měl koordinovat spolupráci národních Slovanských výborů. Po vzniku Slovanského výboru ČR (SV ČR) počala ztrácet na významu činnost dříve konstituovaných organizací s levicově všeslovanským programem, reprezentující ideu slovanské vzájemnosti. Tyto organizace se staly součástí SV ČR a podílejí se na jeho činnosti (Matice Čech, Moravy a Slezska, Klub českého pohraničí, Vlastenecké sdružení antifašistů, Slovanská unie, a další).

Všeslovanství se stává významnou mezinárodní aktivitou, která bezesporu může sloužit rozličným mocenským cílům, neboť idea všeslovanství je schopna oslovit jak nekomunistickou veřejnost, tak i pravicově extremistické nacionalisty díky zdůrazňování “národních zájmů”.

Slovanský výbor České republiky SV ČR

Organizace registrovaná u Ministerstva vnitra dne 24.4.1998. V roce 1998 tato organizace uspořádala Všeslovanský sjezd za účasti 500 delegátů z 12 slovanských zemí. Sjezd přijal následující dokumenty: Manifest Všeslovanského sjezdu 1998 v Praze, Provolání k národům slovanských zemí, jejich vedoucím činitelům, parlamentům a vládám, vedoucím představitelům společenských hnutí a politických stran, Ustanovení o Mezinárodním slovanském, Výzva parlamentům slovanských zemí vytvořit Slovanskou meziparlamentní unii, Výzva parlamentům a vládám slovanských států ke vzájemnému zrušení víz a konzulárních poplatků v zájmu zajištění bezproblémového pohybu občanů těchto zemí, Rezoluce na podporu nedělitelnosti a nedotknutelnosti Srbska, Usnesení o nutnosti zrušit mezinárodní zákazy a sankce vůči občanům Jugoslávie.

Tiskoviny – časopis Slovanská vzájemnost (měsíčník), jehož obsahem jsou informace o politických a ekonomických otázkách, které jsou předmětem zájmu SV ČR, a informace ze slovanských zemí a o činnosti Mezinárodního slovanského výboru.³²

32) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000. Bod 2. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/index.html>.

7. Ostatní formy extremismu

7.1. Divácké násilí – tzv. “hooliganismus”

Hooliganismus je založen na vzájemném fyzickém napadání zneprátelených fanoušků jednotlivých klubů a páchání výtržností před, v průběhu a po sportovních utkáních. V této oblasti postupně dochází k radikalizaci chování diváků mezinárodně označovaných jako “rizikových”, a to v České republice zejména u fanoušků klubů AC Sparta Praha, SK Slavia Praha, FC Baník Ostrava, 1. FC Brno a Bohemians. Tito se při vzájemných ligových zápasech, ale i na mezinárodní úrovni, prezentují stále častěji násilnými projevy, a to včetně projevů rasismu. Také se stále častěji objevuje používání zábavné pyrotechniky ve velkém rozsahu. Z hlediska porušování veřejného pořádku nebo páchání trestných činů v souvislosti s fotbalovými zápasy se potvrzuje dlouhodobý trend, kdy větší bezpečnostní riziko než zápasy národního týmu představují ligové zápasy 1. Gambrinus ligy a pohárová utkání Ligy mistrů a Poháru UEFA. Byl rovněž zaznamenán nárůst počtu českých fanoušků, včetně těch rizikových, kteří cestovali na zápasy národního týmu nebo na zápasy svých klubů do zahraničí.³³

V současné době už existují konkrétní méně početné skupiny velmi dobře organizovaných fans – gangy, a to i několik při jednom fotbalovém týmu (např. Red Pirates Sparta, Sparta Praha, Slavia hooligans, brněnský Johny Kentus Gang). Vysokou míru organizovanosti dokazuje i uzavírání tzv. koaličních dohod mezi jednotlivými gangy, a to i na mezinárodní úrovni, které se jezdí navzájem podporovat při tzv. rizikových utkáních, zejména na Slovensko a Polsko. Mají své znaky, vlajky, webové stránky, na kterých se prezentují, hodnotí jednotlivé “výjezdy” na zápasy, uzavírají příměří a vyhlašují nepřátelství. O samotný průběh fotbalového utkání se příliš nezajímají. Naprostá většina hooligans jsou krajně pravicového smýšlení a v jejich řadách se pohybují příznivci hnutí skinheads. Ideologií hnutí

33) Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2008/extrem07.pdf>.

hooligans je kult násilí spočívající ve vyvolávání výtržností a fyzických střetů. Nežádka jsou do těchto konfliktů zataženi i neviní lidé. Bezpečnostní riziko tohoto hnutí spočívá v poměrně snadném nasměrování těchto agresivních hooligans prakticky proti komukoliv.³⁴

7.2. Nebezpečné sekty a náboženské organizace

Kromě tzv. pravicových a levicových extremistů a příznivců hooligans, jejichž nebezpečí jsou si všichni vědomi, představují pro demokratickou společnost latentní, a ne zcela zanedbatelné nebezpečí, různé náboženské nebo pseudonáboženské sekty či organizace, jejichž běžné projevy na veřejnosti jsou naprosto nenápadné.

Mohou být nebezpečné pro jednotlivé občany i pro společnost jako celek. Zkušenosti zahraničních zemí se sektami bývají často negativní, a proto státní orgány mnoha států aktivity nebezpečných sekt pečlivě sledují a problémem tohoto fenoménu se zabývají. Totéž platí o některých fundamentalistických směrech působících i v rámci velkých náboženských směrů.

Náboženské sekty či pseudonáboženské organizace uplatňují vůči svým členům rozmanité formy psychické manipulace a násilí, často vyúsťující v destrukci osobnosti. Poté, co osobu psychicky ovládnou, mohou ji přinutit i k páčání trestné činnosti. Jejich cílem nemusí být pouze získání dalších věřících, a případně jejich majetku, ale někdy i proniknutí do podnikových a státních struktur. Pod rouškou nastolení “jediného a nejspravedlivějšího” uspořádání společnosti bývá ve skutečnosti skryta jejich snaha ve zvýšení politické a ekonomické síly. Extrémními projevy některých sekt mohou být i hromadné sebevraždy (Sluneční chrám – Francie, Kanada; Nebeská brána – USA). Za nejnebezpečnější vzhledem k jejich projevům, lze označit různé kulty hlásající brzký konec světa a přežití vyvolených. Lze předpokládat, že právě tyto skupiny by se v budoucnu mohly snažit získat zbraně hromadného

34) Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000. Bod 2. Internet. Staženo 04.12.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/2000/index.html>.

ničení a směřovat ke konci světa podle vlastního scénáře. Typickým příkladem takovéto sekty byla japonská sekta Óm Šinrikjó.

Nebezpečný náboženský extremismus se projevuje ve 3 formách:

1. psychická manipulace v rámci uzavřené skupiny, vedoucí k autodestrukci jejich členů,
2. psychická manipulace v rámci uzavřené skupiny, vedoucí k teroristickým akcím vůči společnosti nebo směřovaná k cílenému pronikání do státních struktur či ekonomické sféry,
3. využívání tradičních konfesí (např. křesťanství a islámu) a historických mezikonfesních averzí skupinami sledujícími politické cíle za použití násilí (Balkán, Irsko, Blízký Východ).

Do České republiky pronikla v posledních letech řada nových sekt ze zahraničí, v určitých případech sekty na našem území vznikly. Skutečně nebezpečný náboženský extremismus nebyl prozatím na území České republiky zaznamenán

Zahraníční zkušenosti varují zejména před některými sektami, které již v České republice vyvíjejí výraznou aktivitu. Z náboženských organizací neregistrovaných Ministerstvem kultury podle zákona č. 161/1992 Sb., a č. 308/1991 Sb., a tedy nepožívajících výhod vyplývajících z příslušných zákonů, působí v ČR např. Scientologická církev (dianetika/scientologové), Satanská církev, Transendentální meditace – Maharišiho společnost, Boží děti (Rodina lásky) či Poselství Grálu Parsifala Immanuela. Různých menších náboženských organizací charakteru sekty (Ministerstvem kultury neregistrovaných) je mnoho desítek. Míra jejich vlivu a případné nebezpečnosti je rozmanitá.

Často diskutovanými a u nás aktivními jsou ovšem také náboženské organizace, které podle zákona č. 161/1992 Sb., a č. 308/1992 Sb., již registrované jsou, jako např. Náboženská společnost Svědkové Jehovovi, Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů – tzv. Mormoni, Církev sjednocení – tzv. Moonisté.

Spornou otázkou zůstává, zda aktivity některých náboženských organizací či sekt posuzovat podle zkušeností v zahraničí či pouze podle projevů v České republice. Jiným problémem je kolektivní obviňování, neboť stanovy ani základní učení i nebezpečných sekt nemusí být v rozporu se zákonem. Porušování zákona členy sekt je pak nutno posuzovat individuálně, a to i přesto, že je zřejmá souvislost mezi jednáním jednotlivců a učením určité sekty. Trestné činy páchané v České republice členy sekt, z hlediska kvantity, nejsou významné.³⁵

35) Kolektiv autorů. Extremismus...Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 1999, s. 21.

(srov. Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií (1997). Internet. Staženo 10.10.2008. Stránky <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/extremis/zprava/zprava.html>, s. 11).

8. Vývoj extremistické scény od r. 1995 do současnosti

Od počátku 90. let minulého století, kdy se začal samotný extremismus a s ním související myšlenky a názory ve společnosti na území České republiky otevřeně projevovat, prošla tato scéna řadou proměn. Činnost extremistů byla tehdy zaměřena především na pořádání demonstrací a různých pochodů. Tuto činnost postupně nahradily “kulturní aktivity” - od benefičních koncertů, přes koncerty kultovních hudebních skupin, až po vytvoření vlastních médií – především časopisů, kdy tyto se postupně, z důvodu zájmu zejména policie o tyto materiály, přesunuly do roviny samizdatů, či tzv. ZINů. S postupným vývojem se pak začaly objevovat i tiskoviny, které nebyly již pouze informativní, ale počaly plnit i funkci vyhledavačů “spřízněných duší” - nacházely osoby stejných názorů. Tímto způsobem postupně vznikaly časopisy jednotlivých uskupení.

Přibližně v polovině 90. let minulého století se objem aktivit extremistů dále rozrostl. Zejména pravicoví extremisté začali organizovat koncerty skinheadských kapel, na nichž docházelo k prodeji audiokazet a CD s toutu hudbou, dále k prodeji oděvů oděvních značek blízkých pravicově extremistické scéně a oděvních doplňků (potištěná trička, nášivky, čepice, šátky, atd.), rovněž při těchto příležitostech byly distribuovány i nelegální tiskoviny. Extremisté tak získávali nejen finance, ale úspěšným pořádáním koncertů si dobývali rovněž obdiv a respekt u zahraničních extremistických hnutí. V té době byl již patrný vyšší stupeň konspirace, zejména při utajování styků se zahraničím, včetně zahraničních finančních zdrojů. V téže době došlo v rámci pravicového extremistického spektra k oddělení stoupenců tzv. fašistických skinheads, napojených na obdobné organizace v západní Evropě, a tzv. národních skinheads. Tento trend pokračoval ještě několik dalších let, kdy došlo k radikalizaci mladších členů, tzv. “Módních skinů”, kteří se dopouštěli brutálních, rasově motivovaných útoků.

Postupně docházelo k neustálému zvyšování intenzity šíření a propagace idejí a názorů neslučitelných se základními demokratickými principy. Těmito ideologiemi začali být za

nepřítele označovány již nejen jiné rasové či etnické skupiny, ale mnohy také zastánci jiných ideových, politických nebo náboženských směrů.

Na přelomu tisíciletí pak byly aktivity pravicových extremistů poznamenány snahou o stále větší zakonspirování činnosti. Informace si obvykle předávali telefonicky, za značného využívání mobilních telefonů, k zasílání tiskovin zřizovali P.O.Boxy. Před akcemi byli účastníci poučováni, aby nepoužívali symboly a nášivky, budící podezření z propagace fašismu a obdobných nelegálních ideologií, a zdrželi se slovních projevů, umožňujících policii proti nim ze zákona zasáhnout. Byla zaznamenána propojenost distribučních sítí tiskovin, CD nahrávek, nášivek apod. po celé ČR, přičemž množství těchto materiálů pochází ze Slovenské republiky. Smyslem přesunu distribuce těchto materiálů na tzv. soukromé akce byla snaha co nejvíce ztížit odhalování tohoto druhu trestné činnosti.

Česká extremistická scéna postupně během let dosáhla kvalitativně vyššího vývoje, pokud jde o organizovanost a koncepčnost činností, více a intenzivněji se zapojila do mezinárodních struktur, její projevy nabyly na razanci.

Co se týká jednotlivých hnutí a organizací, působících v rámci pravicového a levicového extremistického spektra, vývoj situace je možný sledovat z několika úhlů pohledů. U pravicových extremistů je důležité rozlišovat organizace a hnutí legálně existující – registrované u MV, a organizace a hnutí oficiálně neexistující. U registrovaných organizací dochází v průběhu let k postupnému vývoji a profilaci těchto organizací, o čemž svědčí zejména různé snahy o spolupráci či dokonce o spojení několika subjektů v jeden silný subjekt, neustálé zakládání nových organizací zejména ze strany nespokojených členů již existujících subjektů, atd. Základním cílem těchto činností je dozajisté snaha o zviditelnění těchto subjektů na veřejnosti s cílem získání větší podpory u obyvatel ČR. Tyto registrované organizace svoji aktivitu a snahu o zviditelnění zvyšují vždy v období před volbami, kdy v mezivolebním období jsou jejich aktivity často v útlumu, nebo se soustřeďují na spolupráci s neregistrovanými organizacemi. U neregistrovaných – formálně neexistujících organizací - je vývoj zčásti podobný jako u registrovaných subjektů, kdy však zásadní odlišností je, že tyto subjekty nemají žádnou snahu o vstup na politickou scénu. K jejich aktivní činnosti a

případnému zviditelňování se na veřejnosti dochází zejména v důsledku pořádání různých veřejných akcí, jako jsou např. demonstrace, pochody, průvody, atd. Aktivizace případně útlum činnosti těchto nelegálních organizací je s největší pravděpodobností výsledkem zvýšeného či sníženého zájmu policie nebo jiných bezpečnostních složek o ten který konkrétní subjekt v daném období. V případě anarchoautonomních hnutí zde dlouhodobě existuje několik aktivních organizací. Tyto organizace mají často velmi malou členskou základnu, zviditelňují se zejména akcemi lokálního charakteru, případně svým bojem proti pravicovým extremistům. Výjimkou byly v minulosti snad jen protresty v Praze proti zasedání MMF a proti NATO, tyto masové protesty se však konaly za mohutné podpory zahraničních demonstrantů. Anarchoautonomní scéna tak dosud nebyla schopna překonat jednotlivé názorové rozdíly a sjednotit se v silnější subjekt, který by otevřeně vystoupil na veřejnosti a získal pro sebe větší podporu obyvatel. Co se týká nebolševických a obdobných skupin, včetně všeslovanských organizací, jedná se o nepočetné skupiny, které se vždy snaží určitým způsobem zviditelnit na veřejnosti, zejména v období před volbami, dosud však bez většího úspěchu.

Ke konkrétním subjektům celé extremistické scény na území České republiky tak je možno uvést, že nejaktivnějšími a zejména mediálně nejviditelnějšími subjekty této scény v současnosti jsou pravicové subjekty Národní strana a Dělnická strana.

Závěr

Charakteristickým znakem každé společnosti je různorodost spektra jejich názorů a postojů. Určitá část společnosti se však přiklání k extrémně idealistickým až radikálním postojům, a na rozdíl od “běžného občana” se tyto své extrémní postoje snaží více či méně razantněji prosazovat. Obecně však můžeme konstatovat, že projevy extrémních jedinců jsou většinou, z hlediska stability společnosti, nezávažné. Pro stabilní společnost představuje extremismus jednotlivců pouze okrajový problém.

Za silně nežádoucí jev je však považováno, když veřejnost nebo alespoň její podstatná část je k projevům extremismu lhostejná, případně s nimi sympatizuje či je skrytě nebo dokonce i veřejně podporuje. V tomto případě jde o nebezpečný “protispolečenský “ jev, který může vést k sociálním konfliktům a dokonce k destabilizaci společnosti.

K radikálním postojům a k nárůstu extremistických projevů dochází za určitých společenských podmínek, z nichž za nejvýznamnější lze označit nárůst zločinnosti, zvýšení počtu asociálních osob, zvýšenou migraci, snížení prestiže státního aparátu, zvýšení sociálního napětí ve společnosti, apod.

Extremismus projevující se v České republice je výrazně ovlivňován ideologicky na rozdíl od extremismu v zahraničí, kde za dominantní lze označit zejména faktory politické a rasové. Průvodním jevem extremismu je pak narůstající závažná trestná činnost a radikálnější postoje některých skupin obyvatelstva k určitým sociálním skupinám, jako jsou např. národnostní menšiny, osoby jiné barvy pleti, odlišného vyznání, politického názoru, či cizinci.

Je tedy zřejmé, že problematika boje proti extremismu je pro společnost zcela zásadní, neboť extremisté za určitých okolností mohou svým jednáním, zejména pokud by dosáhli masové podpory ostatních občanů státu, dosáhnout změny současného demokratického zřízení v nedemokratický systém, který by potlačoval lidská práva a odpovídal by jednotlivým extremistickým ideologiím.

Problematiku extremismu nelze mezi ostatními sociálně – patologickými jevy ve společnosti přehlížet. Této problematice je třeba se neustále věnovat, monitorovat situaci v rámci spektra extremistických skupin, hnutí a organizací, působících na území ČR. Je třeba nepřetržitě sledovat a monitorovat nejen chování těchto subjektů, ale zejména i jejich čelních představitelů. Jedná se o problematiku, kterou nelze za žádných okolností podcenit, a je třeba jí věnovat neustálou pozornost. Zároveň s tímto je třeba proti extremismu bojovat všemi zákonnými prostředky. Situaci na extremistické scéně však nelze řešit pouhou represí. Proti extremismu je třeba se postavit zejména formou preventivního působení na celou širokou veřejnost, hlavně pak je třeba se zaměřit na mladší generace, neboť členy, přívrženci či sympatizanty různých extremistických subjektů se stávají zejména mladí lidé, kteří jsou lehce ovlivnitelní, nemají často svůj vlastní názor a dostatek živostních zkušeností. V rámci preventivních opatření v boji proti extremismu tak je třeba neustále vysvětlovat společenskou závadnost extremistických ideologií a názorů.

Ovšem i přes boj státu a státních institucí proti všem projevům extremismu, a to jak formou prevence nebo represe, se v dané společnosti vždy najdou osoby, které jsou schopny extremistickým ideím uvěřit a podporovat je, kdy v krajním případě jsou schopny pro svoje přesvědčení páchat i trestnou činnost, mnohdy velmi závažného charakteru. O tomto vypovídá i neustálý vývoj extremistické scény, popsany výše v jednotlivých částech této práce, ze kterého je zřejmé, že extremistická scéna je živý subjekt, který se neustále vyvíjí, velmi rychle reaguje na aktuální situaci ve společnosti a na současné společenské problémy, a těmto se přizpůsobuje. Ovšem způsob této reakce, tohoto přizpůsobení se a nabízené možnosti řešení problémů, jsou pouhou zástěrkou, za kterou se skrývá snaha o destabilizaci současné demokratické společnosti a nahrazení dnešního demokratického systému systémem odpovídajícím té které extremistické ideologii.

Problematika extremismu, různých extremistických skupin, hnutí a organizací, jejich samotného vývoje ale i vývoje v rámci celé společnosti, mě velmi zaujala. Dle mého názoru se jedná sice o okrajovou část společnosti, ovšem o to více nebezpečnou. Této problematice je třeba se neustále věnovat, nepřetržitě se jí zabývat, a proti všem projevům extremismu bojovat všemi dostupnými zákonnými prostředky. Já osobně bych se chtěl v budoucnu problematikou

extremismu i nadále zabývat, a to nejen v rámci svého zaměstnání, ale i např. při pokračování ve vysokoškolském studiu a zpracování diplomové práce. Domnívám se, že tato moje práce by mohla být využívána např. v resortním školství při přípravě nově nastupujících policistů.

Resumé

Extremismus je velmi závažný celospolečenský sociálně – patologický jev, provázející každou demokratickou společnost, Českou republiku nevyjímaje. V rámci území České republiky působí mnoho subjektů, které se ve svých ideologiích hlásí k různým extremistickým myšlenkám. Pro lepší orientaci je možno tyto extremistické skupiny, hnutí a organizace, rozdělit dle hláсанých a prezentovaných názorů na levicové a pravicové. Toto členění pro základní orientaci v problematice plně postačuje. Samostatnou část extremistické scény pak tvoří tzv. hooligans a různé nebezpečné sekty a náboženské organizace.

Cílem této bakalářské práce bylo seznámit čtenáře nejen s aktuální extremistickou scénou v naší zemi, ale i s jejím vývojem od r. 1995. Dále se subjekty působícími ve sledovaném období na této scéně, stejně tak jako s vývojem těchto jednotlivých subjektů samotných. V souvislosti s extremismem bylo třeba vysvětlit i základní pojmy související s touto problematikou a zákonná ustanovení, kterými naše společnost proti projevům extremismu bojuje zejména v rovině trestně – právní.

Anotace

V této bakalářské práci je zpracována problematika extremismu, konkrétně pak extremistické scény na území České republiky, a to včetně jejího vývoje od r. 1995 do současnosti. Součástí práce je i základní popis a výklad prezentovaných a hláсанých extremistických myšlenek, stejně tak jako popis konkrétních extremistických subjektů, a to

včetně jejich postupného vývoje.

Klíčová slova

Extremismus, skinheads, hnutí, skupina, organizace, intolerance, demokracie.

Annotation

In this bachelor work there are elaborated the problems of an extremism, concretely the extremistic scenes on the area of the Czech Republic, except its development from the year 1995 till the present. The part of the work is also the basic description of the extremistic subjects and the interpretation of proclaimed and presented extremistic ideas, the same as the description of the concrete extremistic subjects inclusive its gradual development.

Keywords

Extremismus, skinheads, the movement, the group, the organization, intoleration, democracy.

Seznam použité literatury

1. Chmelík, J. *Extremismus*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 1997.
2. Chmelík, J. *Symbolika extremistických hnutí*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Armex Praha ve spolupráci s TRIVIS, Soukromou veřejnoprávní akademií a Vyšší odbornou školou, spol. s.r.o., 2000, ISBN 80-86244-14-8.
3. Chmelík, J. a kol. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o., 2005. ISBN 80-86898-36-9.
4. Kolektiv autorů. *Extremismus*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 1999.
5. Mareš, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 1. vyd. Nakladatelství Barrister & Principal a Centrum strategických studií, 2003. ISBN 80-86598-45-4.
6. Mareš, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006.
7. zákon č. 140/1961 Sb. ve znění pozdějších novel – Trestní zákon
8. <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/index.html#extrem>
 - Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií (1997)
 - Zpráva o postupu státních orgánů při postihu trestných činů motivovaných rasismem a xenofobií nebo páchaných příznivci extremistických skupin a o aktivitách extremistických uskupení na území České republiky v roce 1998
 - Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 1999
 - Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2000
 - Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001
 - Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002
 - Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2004
 - Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2005
 - Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2006
 - Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007

Přílohy

Příloha č. 1

**Extremistická kriminalita a její vývoj na území České republiky z
pohledu policejních a soudních statistik**

Příloha č. 1

Extremistická kriminalita a její vývoj na území České republiky z pohledu policejních a soudních statistik

Tabulka č. 1 – Celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 1996 – 2007 (zdroj Evidenčně statistický systém kriminality ESSK Policejního prezidia ČR)

ROK	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	objasněno TČ	stiháno osob
1996	131	0,03	58	152
1997	159	0,04	132	229
1998	133	0,03	100	184
1999	316	0,07	273	434
2000	364	0,09	327	449
2001	452	0,1	406	506
2002	473	0,1	374	483
2003	335	0,09	265	334
2004	366	0,1	289	401
2005	253	0,07	191	269
2006	248	0,07	196	242
2007	196	0,05	119	181
CELKEM ČR	3426	-	2630	3964

Tabulka č. 2 – Přehled extremistických trestných činů, u nichž byl veden útok na národ, národnost nebo rasu či pro příslušnost k nim anebo hlásáním národnostní nebo rasové zášti – celkový nápad v letech 1996 – 2006 podle skutkových podstat (zdroj Evidenčně statistický systém kriminality ESKK Policejního prezidia ČR)

§	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
§196 odst. 2	85	76	85	80	41	61	71	41	45	29	59	18
§ 198	62	46	69	85	111	86	105	71	101	63	63	28
§198 a	11	11	15	18	11	16	18	11	13	14	23	13
198 b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
§219 odst.2g	0	2	3	1	0	1	0	0	0	0	0	1
§221 odst.2b	20	19	23	7	11	8	6	14	9	7	7	7
§222 odst.2b	4	10	10	4	5	7	4	7	5	11	2	4
§235 odst.2f	0	5	0	3	1	3	2	1	4	1	0	0
§ 236	5	1	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0
§ 238 a	28	30	28	0	1	1	0	1	0	0	0	0
§257 odst.2b	82	51	82	38	11	6	14	4	4	0	0	2
§ 259	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 260	33	20	32	70	53	88	95	77	50	35	29	47
§ 261	50	62	104	107	95	174	123	123	87	73	72	63

Tabulka č. 3 - Počty stíhaných a obviněných osob státními zástupci za rasově či jinak nenávisťně motivované trestné činy v letech 1995 – 2007 (zdroj Nejvyšší státní zastupitelství Brno)

Trestné činy rasově či jinak nenávisťně motivované (v letech 1995 – 2006)	Stíháno celkem osob	Obžalováno celkem osob
1995	508	461
1996	616	552
1997	569	495
1998	535	439
1999	580	510
2000	535	451
2001	529	369
2002	467 (+51 ZPŘP)	435 (+50 ZPŘP)
2003	325 (+44 ZPŘT)	286 (+44 ZPŘT)
2004	351 (+48 ZPŘT)	326 (+47 ZPŘT)
2005	294 (+46 ZPŘT)	264 (+45 ZPŘT)
2006	221 (+52 ZPŘT)	192 (+51 ZPŘT)
2007	204 (+36 ZPŘT)	197 (+36 ZPŘT)

Tabulka č. 4 – Přehled o stíhaných a obalovaných osobách pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek (zdroj Nejvyšší státní zastupitelství Brno)

ČR	§ 196/2		§ 196/3		§ 198		§ 198a		§ 219/2g		§ 221/2b	
	stiháno	obžal.	stiháno	obžal.	stiháno	obžal.	stiháno	obžal.	stiháno	obžal.	stiháno	obžal.
1995	177	162	18	17	112	108	28	22	0	0	13	12
1996	210	179	18	17	74	66	30	29	1	1	90	82
1997	150	119	29	19	107	103	25	20	0	0	56	55
1998	126	111	3	0	124	90	7	6	3	2	40	36
1999	139	123	24	24	103	91	12	11	2	2	42	42
2000	98	84	24	24	150	129	19	14	0	0	22	13
2001	95	92	0	0	127	118	19	16	0	0	28	27
2002	85	81	3	3	105	98	4	3	2	2	21	20
2003	64	56	0	0	81	77	8	7	0	0	28	27
2004	67	63	8	8	105	101	5	5	1	0	21	21
2005	74	67	0	0	90	81	3	2	3	3	18	18
2006	48	45	0	0	58	50	3	1	0	0	11	11
2007	33	31	0	0	37	35	24	24	0	0	24	24
+/- 2006	-31,3%	-31,1%	0,0%	0,0%	-36,2%	-30,0%	700%	2300%	0,0%	0,0%	118,2%	118,2%

ČR	§ 222/2b		§ 235/2f		§ 257/2b		§ 260		§ 261		§ 261a	
	stiháno	obžal.	stiháno	obžal.	stiháno	obžal.	stiháno	obžal.	stiháno	obžal.	stiháno	obžal.
1995	23	23	0	0	6	5	13	11	118	101	0	0
1996	42	41	1	1	27	25	30	27	93	84	0	0
1997	45	43	5	5	18	15	29	18	105	98	0	0
1998	28	28	6	6	16	16	27	15	155	129	0	0
1999	30	28	1	0	16	16	52	37	159	136	0	0
2000	12	12	0	0	7	6	79	67	124	102	0	0
2001	6	6	3	3	2	2	51	41	198	164	1	0
2002	24	24	2	2	3	3	75	67	143	132	1	1
2003	13	13	0	0	6	4	28	17	96	84	1	1
2004	9	5	4	4	1	1	31	25	96	90	3	3
2005	7	7	0	0	2	2	23	18	73	65	1	1
2006	3	3	0	0	2	2	16	11	78	69	2	0
2007	3	3	0	0	5	5	14	12	63	62	1	1
+/- 2006	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	150,0%	150,0%	-12,5%	9,1%	-19,2%	-10,1%	-50,0%	100%

Graf č. 1 – Vývoj počtu zjištěných trestných činů s extremistickým podtextem a jejich pachatelů na území České republiky v letech 1997 – 2007

